

Prijenos znanja i informacija

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 15

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Unaprjeđenje znanja i vještina zaposlenih u sektorima poljoprivrede, prehrane i šumarstva preduvjet je za povećanje konkurentnosti tih sektora te za prilagodbu proizvodnih procesa rastućim zahtjevima u segmentu zaštite okoliša, kvalitete i sigurnosti hrane te dobrobiti životinja. U RH, gdje je razina obrazovanja ruralnog stanovništva općenito niska, podrška stručnom osposobljavanju je naročito važna za razvoj sektora poljoprivrede, prehrane i šumarstva. Viša razina osposobljenosti doprinosi većoj produktivnosti rada i time većoj konkurentnosti gospodarstava.

RH ima dobro razvijen sustav stručnih srednjih škola i visokog obrazovanja iz sfere poljoprivrede, prehrane i šumarstva, ali u isto vrijeme nedostaje tradicija proširenja kvalifikacija i stručnog osposobljavanja zaposlenih u sektorima poljoprivrede, prehrambene industrije i šumarstva, zaposlenih u malim i srednjim poduzećima, a osobito mladih poljoprivrednika. U procesima globalizacije tržišta i konkurentnog poslovnog okruženja imperativ je da se ljudi uključeni u sektor poljoprivrede i šumarstva uključe u široke sfere znanja, koje će im omogućiti upravljanje gospodarstvima na učinkovit i konkurentan način.

Cilj mjere je podignuti razinu stručne osposobljenosti za rad u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru kroz poboljšanje obrazovne strukture što će dovesti do restrukturiranja i modernizacije tih sektora, a time podizanje produktivnosti i konkurentnosti te lakše postizanje usklađenosti s relevantnim EU standardima i rastućim zahtjevima u segmentu zaštite okoliša, kvalitete i sigurnosti hrane te dobrobiti životinja. (1C) Također, cilj koji se želi postići mjerom je stvaranje održivih gospodarstava kroz inovativne, točno usmjerene aktivnosti. (1A)

3. Opis mjere i razina potpore

Predmet potpore je stručno osposobljavanje i stjecanje vještina, demonstracijske i informativne aktivnosti koje se ne financiraju iz drugih javnih sredstava, koje nisu tečajevi ili obuke koji čine sastavni dio uobičajenih obrazovnih programa i koje nisu dio redovnog obrazovanja na srednjoškolskoj i višoj razini. Stručno osposobljavanje i stjecanje vještina može uključivati tečajeve, radionice i treninge. Potpora također može obuhvaćati kratkoročne razmjene iskustva upravljanja farmama i stručne posjete. Krajnju korist od ove mjere imaju proizvođači uključeni u poljoprivredni, prehrambeni ili šumarski sektor, osobe uključene u upravljanje zemljištem i ostali sudionici koji djeluju kao mala i srednja poduzeća u ruralnim područjima.

Podmjera 1. Pružanje usluga stručnog osposobljavanja

3.1.1. Prihvatljivi korisnici

Korisnici potpore su pravne osobe (privatne i javne) registrirane za pružanje usluga stručnog osposobljavanja i stjecanja vještina kroz treninge, radionice i tečajeve u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru SME u ruralnim područjima za potrebe krajnjih korisnika. Korisnik mjere mora imati odgovarajuće kapacitete u obliku kvalificiranih i kontinuirano usavršavanih djelatnika kako bi obavljali taj zadatak.

3.1.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- troškovi za pripremu i provedbu tečajeva, radionica i treninga (plaće, putni troškovi i dnevnice za predavače)
- troškovi za izradu nastavnih planova i programa,
- troškovi za pripremu i izradu materijala za obuku (nastavna sredstva i oprema potrebna za provedbu obuke)
- operativni troškovi (električna energija, grijanje, najam prostorija, telefon, telefaks, računala, administrativni troškovi)
- relevantni troškovi ulaganja (u slučaju demonstracijskih projekata)

(detalji nakon objave provedbene uredbe)

Potpora se dodjeljuje na osnovu računovodstvenih dokumenata (*računa*) ili dokaza o plaćenim troškovima, a uz prilaganje dokumenta koji potvrđuje da je osposobljavanje (tečaj, radionica, trening) provedeno.

Operativni troškovi ne mogu iznositi više od 15% dokumentiranih troškova osposobljavanja.

Neprihvatljivi troškovi

Neprihvatljivi su troškovi tečajeva poduke ili obuke koji čine dio redovitih obrazovnih programa ili sustava u srednjoškolskim ili višim razinama.

Neprihvatljivi su troškovi osposobljavanja u kojima sudjeluju osobe koje nisu uključene u poljoprivredni, prehrambeni ili šumarski sektor, upravljanje zemljištem kao i drugi gospodarski akteri koji ne djeluju kao mala i srednja poduzeća.

3.1.3. Visina i intenzitet potpore

Najviši intenzitet potpore iznosi do 100% (EU 90%, RH 10%) prihvatljivih troškova.

Korisnik mjere tijekom tri godine može primiti max 200.000 eura potpore.

Detaljni uvjeti provedbe mjere bit će navedeni u pravilniku o provedbi mjere i u javnom natječaju.

Podmjera 2. Polaznici stručnog osposobljavanja

3.2.1. Prihvatljivi korisnici

Korisnici ove mjere su aktivno stanovništvo iz sektora poljoprivrede, prehrambene industrije i šumarstva na ruralnom području.

3.2.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- putni troškovi
- troškovi smještaja
- troškovi kotizacije
- cijena tečaja
- troškovi odlaska na demonstracije
- troškovi zamjene za rad na gospodarstvu za vrijeme trajanja osposobljavanja
- troškovi zamjene za rad na gospodarstvu za vrijeme trajanja posjete drugom gospodarstvu

(detalji nakon objave provedbene uredbe)

Potpora se dodjeljuje na osnovu računovodstvenih dokumenata (*računa*) ili dokumenata ekvivalentnih tome, a uz prilaganje dokumenta koji potvrđuje da je osposobljavanje (tečaj, radionica, trening, posjeta drugom gospodarstvu) provedeno.

Operativni troškovi ne mogu iznositi više od 15% dokumentiranih troškova osposobljavanja.

Neprihvatljivi troškovi

Neprihvatljivi su troškovi tečajeva poduke ili obuke koji čine dio redovitih obrazovnih programa ili sustava u srednjoškolskim ili višim razinama.

Neprihvatljivi su troškovi osposobljavanja u kojima sudjeluju osobe koje nisu uključene u poljoprivredni, prehrambeni ili šumarski sektor.

3.2.3. Uvjeti prihvatljivosti

Korisnici moraju biti u rangu malih i srednjih poduzeća.

3.2.4. Visina i intenzitet potpore

Najviši intenzitet potpore iznosi do 100% (EU 90%, RH 10%) prihvatljivih troškova.

Korisnik u tijeku programskog razdoblja može dobiti godišnje do 1.500 € potpore.

Pružanje savjetodavnih usluga i obavljanje poslova na gospodarstvu, uključujući šumarstvo

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 16

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Obrazovna struktura u u sektorima poljoprivrede, prehrane i šumarstva je slaba, nedovoljno korištenje informacijskih tehnologija, slaba marketinška aktivnost, nedostatak naprednih menadžerskih vještina za rad tih djelatnosti zahtjeva uvijek nova znanja i vještine. Stalni napredak i uvođenje novih tehnika i tehnologija, za pojedina gospodarstva koja se bave poljoprivrednom, šumarskom i prehrambenom proizvodnjom zahtjeva stalni angažman i dodatno doškolovanje praćenje novih zakonodavnih okvira i slično. U uvjetima sve veće specijalizacije u poljoprivredi, prehrambenoj proizvodnji i šumarstvu, važno je da ljudi uključeni u te sektore imaju pomoć kvalificiranih stručnjaka iz područja ekonomije, u sferi korištenja novih tehnologija, obnovljivih izvora energije te ekološke poljoprivrede.

Obrazovanost i osposobljenost u djelokrugu djelatnosti važan su preduvjet za uspješnost u poslu te postizanje poželjnih i propisanih standarda. U nadolazećem razdoblju postaju sve više i neophodan, legislativom predviđen, uvjet za obavljanje djelatnosti uopće s posebnim naglaskom na područja u kojima je razina stručnosti i osposobljenosti uvjetovana i određena temeljem posebnih propisa, ne zanemarujući pri tom niti jedno područje djelatnosti u kojem se kroz pozitivne pomake u obrazovanju mogu unaprijediti tehnološki, ekonomski i socijalni uvjeti u poslovnom okruženju,

Cilj mjere je pružanje savjetodavnih usluga iz područja u sektorima poljoprivrede, prehrane i šumarstva fizičkim i pravnim osobama u rangu malih i srednjih poduzeća u ruralnim područjima od strane kvalificiranih savjetnika radi poboljšanja gospodarske i ekološke učinkovitosti svog gospodarstva, a također cilj mjere je i obučavanje savjetnika i osnivanje savjetodavne službe.

Praksa samostalnog izvođenja radova iskorištavanja šuma uvjetovana je dobrim dijelom ograničenom mogućnošću šumoposjednika za angažiranjem licenciranih tvrtki za radove u šumarstvu po povoljnim cijenama, te visinom ulaznih troškova za ove radove koji nadmašuju potencijalni prihod od izrađenih drvnih sortimenata (uglavnom se iz šuma u privatnom vlasništvu priprema i koristi ogrjevno drvo). Opisana situacija najčešće dovodi do oslanjanja

šumoposjednika na vlastite snage te posljedično zbog nestručnog izvođenja radova, daljnjem devastiranju šuma.

Upravo je needuciranost i neobučenost pojedinih izvođača šumskih radova za siguran rad u šumi (korištenje nepropisnih ili neadekvatnih zaštitnih sredstava), uzrok učestalih teških ozljeda koje nerijetko završavaju i s tragičnim posljedicama. Ovo naročito vrijedi za male šumoposjednike koji često sami izvode šumske radove.

Stoga je krajnji cilj i svrha primjene ove mjere upravo edukacija, te osposobljavanje šumoposjednika, kao i malih i srednjih poduzetnika iz sektora šumarstva za stručan i siguran rad na postulatima učinkovite primjene 5E načela (energetski, ekološki, ekonomski, ergonomski i estetski učinkovito izvođenje šumskih radova). Navedeno je potrebno primijeniti na poslovima vezanim ne samo uz radove iskorišćivanja šuma, već jednako tako uz radove vezane za uzgajanje i zaštitu šuma, što ujedno predstavlja jedan od važnih preduvjeta za razvoj tržišno konkurentnog i u potpunosti prihvatljivog šumarstva u ruralnim područjima.

Širok opseg takvih savjetodavnih usluga potencijalno omogućuje šumoposjednicima da stečena znanja odmah i u praksi primjenjuju gospodareći svojim šumama na održiv način, stalno povećavajući njihovu sveukupnu vrijednost. Isto tako potrebna je pomoć malom i srednjem poduzetništvu sektora šumarstva s ruralnih područja u pripremi projekata s ciljem poboljšanja ekonomske i ekološke učinkovitosti, te obučavanja u smislu usvajanja i korištenja novih tehnologija i proizvoda i prilagodbe tržišnim uvjetima. Cilj ove mjere je, također, i promovirati i poticati razvoj nove te nadogradnju postojeće ponude tradicionalnih zanatskih proizvoda.

3. Opis mjere i razina potpore

Predmet potpore je:

- a) davanje savjetodavnih usluga poljoprivrednicima, šumoposjednicima, malim i srednjim poduzećima u ruralnim područjima za poboljšanje ekonomske i ekološke učinkovitosti kao i za pozitivno ekološko djelovanje i održivost njihova gospodarstva/poduzeća i/ili investicije.
- b) pokretanje usluga upravljanja farmom, pomoćnih usluga i poljoprivrednih savjetodavnih usluga, kao i savjetodavnih usluga u šumarstvu, uključujući Savjetodavni sustav za farme (engl. Farm Advisory System) naveden u Člancima 12. do 14. Uredbe (EU) br. HR/2012;
- c) usavršavanje savjetnika

3.1.1. Prihvatljivi korisnici

Korisnici potpore su:

- za potporu pod 3.a) i 3.c): pravne osobe (privatne i javne) registrirane za pružanje savjetodavnih usluga koje raspolažu s odgovarajuće kvalificiranim i kontinuirano usavršavanim osobljem koje ima iskustvo iz područja savjetovanja.
- za potporu pod 3.b): pravne osobe (privatne i javne) koje osnivaju savjetodavni servis

3.1.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Za ulaganja u davanje savjetodavnih usluga i usavršavanje savjetnika prihvatljivi troškovi su:

- izrada projekata i programa za tehnološko-tehničko unapređenje poljoprivrednih gospodarstava

- pružanje stručne pomoći poljoprivrednicima s ciljem povećanja dobiti od poljoprivredne djelatnosti i dopunskih djelatnosti na gospodarstvu,
- davanje stručnih savjeta, instrukcija i praktičnih prikaza iz područja poljoprivrede i šumarstva radi prikaza novih tehnologija i tehnika te načina gospodarenja i prijenosa svih znanja i vještina potrebnih razvitku i očuvanju vrijednosti seoskog prostora i održivog razvoja poljoprivrede i ribarstva,
- sudjelovanje i izrada razvojnih planova za poljoprivredna gospodarstva (investicijski programi, poslovni planovi, programi razvoja seoskog prostora i dr.),
- promicanje znanja u poljoprivredi, prehrambenoj industriji i šumarstvu radi očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti u interesu sela i seoskog prostora te otoka,
- poticanje i pomoć u osnivanju i radu različitih oblika udruživanja poljoprivrednika i subjekata u ribarstvu,
- provođenje sustava poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka putem godišnjih istraživanja (FADN Sustav),
- informiranje i izdavačka djelatnost za potrebe razvoja poljoprivrede, šumarstva i sela te otoka,
- obavljanje osnovnih laboratorijskih ispitivanja,
- provođenje stručnog nadzora u integriranoj proizvodnji,
- organiziranje i praćenje te prikupljanje podataka o pojavi štetnih organizama u biljnoj proizvodnji,
- organiziranje, provođenje i sudjelovanje u međunarodnim i domaćim znanstvenim i stručnim projektima,
- planiranje i usklađivanje savjetodavnog rada sa stručnim službama u poljoprivredi i šumarstvu,
- organiziranje i izvođenje obrazovanja i osposobljavanja iz područja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja,
- suradnja i povezivanje stručnih institucija u zemlji i inozemstvu,
- suradnja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- troškovi pripreme i provedbe savjetodavnih aktivnosti, radionica, educiranja, obuka i usavršavanja
- troškovi izrade i/ili unaprjeđenja računalnih programa potrebnih za kalkulacije, analize, proračune i sl. potrebno za razvoj održive poljoprivredne proizvodnje
- troškovi izrade i/ili unaprjeđenja baza podataka o šumoposjednicima i šumskim posjedima
- troškovi izrade šumskogospodarskih planova i lovnogospodarskih osnova
- troškovi postupka verificiranja/licenciranja korisnika usluge (u slučajevima gdje je to moguće)

3.1.3. Uvjeti prihvatljivosti

Savjeti poljoprivrednicima moraju biti povezani s najmanje jednim prioritetom EU za ruralni razvoj i pokrivaju najmanje jedan od sljedećih elemenata:

- a) jedan ili više zakonskih uvjeta o upravljanju i/ili standarda za dobre poljoprivredne i ekološke uvjete navedene u 1. poglavlju glave VI. Uredbe (EU) br. HR/2012
- b) poljoprivredne prakse koje su korisne za klimu i okoliš, kako je navedeno u 2. poglavlju glave III. Uredbe (EU) br. DP/2012 i održavanje poljoprivrednih područja kako je navedeno u članku 4., stavku 1., točki c Uredbe (EU) br. DP/2012;
- c) zahtjeve i mjere povezane s ublažavanjem klimatskih promjena i prilagođavanjem klimatskim promjenama, bioraznolikosti, zaštitom vode i tla, informiranje o bolestima životinja i bilja i inovacijama navedenima u prilogu 1. Uredbi (EU) br. HR/2012;
- d) održivi razvoj ekonomskih aktivnosti malih gospodarstava, kako je definirano Programom i barem nekim od gospodarstava koja sudjeluju u Shemi za male poljoprivrednike navedenoj u glavi V. Uredbe (EU) br. DP/2012; ili
- e) gdje je primjenjivo, standarda zaštite na radu koji su utemeljeni na zakonodavstvu Unije;

Savjeti mogu obuhvatiti i druga područja vezana uz ekonomsko, proizvodno-tehnološko i okolišno prihvatljivo poslovanje poljoprivrednoga gospodarstva.

Savjeti za šumoposjednike moraju pokriti najmanje zahtjeve iz Uredbi 92/43 EC, 2009/147 EC i 2000/60/EC, a mogu obuhvaćati i pitanja vezana uz ekonomsko, proizvodno-tehnološko i okolišno prihvatljivo poslovanje gospodarstva šumoposjednika.

Prilikom davanja savjetodavnih usluga pravne osobe će se pridržavati obveze držanja poslovnih tajni kako je navedeno u članku 13(2) Uredbe (EU) br. HR/2012.

Savjeti malim i srednjim poduzećima mogu pokrивati pitanja vezana uz ekonomske poslove i ekološke uvjete gospodarstva.

3.1.4. Visina i intenzitet potpore

- Intenzitet potpore izražen je kao udio javne potpore u prihvatljivim troškovima:
- max vrijednost savjetodavne usluge, upravljanje farmom i pomoćne usluge po savjetu iznosi 1.500,00 €
- max vrijednost potpore po korisniku za izobrazbu savjetnika iznosi 200.000,00 € kroz 3 godine,
- max vrijednost javne potpore tijekom programskog razdoblja po korisniku za pokretanja usluga upravljanja farmom, pomoćnih usluga, poljoprivrednih savjetodavnih usluga, kao i savjetodavnih usluga u šumarstvu, uključujući Savjetodavni sustav za farme (engl. Farm Advisory System) naveden u Člancima 12. do 14. Uredbe (EU) br. HR/2012; i ovoj mjeri iznosi X € i smanjuje se najduže tijekom razdoblja od pet godina od osnivanja.
- Ukupna potpora male vrijednosti koja se dodjeljuje bilo kojem pojedinom poduzetniku ne smije premašivati EUR 200 000 tijekom razdoblja od tri godine.

Sudjelovanje u proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda s oznakom kvalitete

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 17.

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Osnova politike kvalitete je stvaranje sustava zaštite i podizanja vrijednosti posebnih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda s oznakom izvornosti i oznakom zemljopisnog podrijetla te sustava za zaštitu proizvoda s posebnim svojstvima koja proizlaze iz tradicionalnih načina njihova spremanja i imaju tzv. tradicionalno obilježje. Prehrambeni proizvodi koji imaju višu kvalitetu spadaju i u višu cjenovnu kategoriju, jer sadržavaju dodanu vrijednost te pridonose povećanju dohotka proizvođača.

Cilj je potaknuti poljoprivredne proizvođače na sudjelovanje u poboljšanju kvalitete poljoprivrednih proizvoda čime se pridonosi povećanju dodane vrijednosti u poljoprivredi (poboljšanje kvalitete proizvodnje i poljoprivrednih proizvoda namijenjenih za ljudsku potrošnju, povećanje potrošnje hrane visoke kvalitete, podrška poljoprivrednicima za proizvodnju proizvoda sa oznakom kvalitete).

Ovaj sustav potiče proizvođače takvih proizvoda na udruživanje i zajednički nastup na tržištu, a nakon provedenog postupka zaštite i dobivanja oznake kvalitete na nacionalnoj razini postoji i mogućnost zaštite tih proizvoda na razini EU.

Učinkovitost dostizanja ciljeva podrazumijeva spremnost potrošača na plaćanje veće cijene za proizvode pod oznakom kvalitete. Prepoznatljiva razina proizvoda koji su uključeni u programe kvalitete je niska, što ne daje mogućnost proizvođačima da ostvare viši prihod od prodaje proizvoda s oznakom kvalitete.

Potpore će stoga pokriti više troškove proizvodnje takvih proizvoda sve dok se ti troškovi odražavaju na višu cijenu tih proizvoda na tržištu.

Ova mjera doprinosi boljoj integraciji primarnih poljoprivrednih proizvođača u lanac prehrane preko shema kvalitete. (P3a).

3. Opis mjere i razina potpore

Predmet potpore je potpuno ili djelomično pokrivanje fiksnih troškova koji nastaju uključivanjem i sudjelovanjem proizvođača u proizvodnju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda s oznakom kvalitete.

3.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici u ovoj mjeri su poljoprivredna gospodarstva u skladu sa Zakonom o poljoprivredi, a koji koriste zaštitni znak ili oznaku kvalitete (oznaka izvornosti, oznaka zemljopisnog podrijetla, oznaka tradicionalnog ugleda) na proizvodima, ekološki poljoprivredni proizvođači u skladu sa Zakonom o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda, grupe proizvođača u sektoru vinarstva te grupe proizvođača jakih alkoholnih pića i korisnici registrirane zemljopisne oznake jakih alkoholnih pića .

3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Potpore je namijenjena za pokrivanje troškova uključivanja i sudjelovanja u shemama proizvodnje, uključujući troškove kontrole koje potvrđuju usklađenost sa specifikacijom pojedine sheme kao što su:

- troškovi postupka registracije oznake izvornosti, oznake zemljopisnog podrijetla i oznake tradicionalnog ugleda (troškovi podnošenja zahtjeva za registraciju, podnošenja prigovora, podnošenja zahtjeva za izmjenu i dopunu specifikacije proizvoda, podnošenja zahtjeva za oglašavanje rješenja o registraciji oznake ništavim, troškovi savjetodavnih usluga za izradu specifikacije proizvoda),
- troškovi izrade Plana kontrole i troškova potvrđivanja sukladnosti proizvoda sa specifikacijom,
- troškovi kontrole ovlaštenog kontrolnog tijela,
- troškovi provođenja organoleptičkih, mikrobioloških ili fizikalno-kemijskih analiza,
- troškova izrade odnosno tiskanja etiketa znaka oznake izvornosti, oznake zemljopisnog podrijetla i oznake tradicionalnog ugleda

3.3. Uvjeti prihvatljivosti

Prihvatljivi korisnici moraju biti upisani u:

- Upisnik poljoprivrednih gospodarstava koji vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
- Upisnik korisnika registriranih oznaka koja vodi Ministarstvo poljoprivrede ili su predali Zahtjev za registraciju oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog porijekla Ministarstvu poljoprivrede
- Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji koji vodi Ministarstvo poljoprivrede
- Vinogradarski registar koji vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
- Upisnik korisnika registrirane oznake za jaka alkoholna pića koje vodi Ministarstvo poljoprivrede

3.4. Visina i intenzitet potpore

Maksimalni iznos javne potpore ne prelazi iznos od 3.000 EUR/ godišnje po poljoprivrednom gospodarstvu. Iznos godišnje potpore odredit će se na temelju već plaćenih računa, koji će se priložiti uz zahtjev. Potpora se dodjeljuje u maksimalnom trajanju od pet godina.

Ulaganja u materijalnu imovinu

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 18

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva ključna su kako bi se unaprijedilo njihovo gospodarsko stanje putem povećanja obujma proizvodnje i boljeg korištenja faktora proizvodnje, uključujući uvođenje novih tehnologija i inovacija, fokusiranjem na kakvoću, ekološke proizvode i diversifikaciju aktivnosti na farmi, kao i unapređenje stanja okoliša, radnih uvjeta, zdravlja i dobrobiti životinja na gospodarstvu.

Cilj mjere je povećanje konkurentnosti kroz modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava, poboljšanje kvalitete proizvoda uvođenjem novih tehnologija i inovacija. (P2AB, 3A, 5BD, 6A)

Potporom izgradnji objekata za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora prvenstveno za korištenje na poljoprivrednom gospodarstvu podmjera doprinosi povećanju učinkovitog korištenja energije (P5 b) te pomaže opskrbu i uporabu energije iz obnovljivih izvora iz nusprodukata, otpada, ostataka i ostalog bio-otpada u svrhu bio-gospodarenja (P5c).

Osim toga, povećanim intenzitetom potpore mladim poljoprivrednicima ova podmjera potiče ulazak mladih u sektor poljoprivrede (P2b).

Povećanje vrijednosti poljoprivrednih proizvoda može se provesti kroz modernizaciju i poboljšanje učinkovitosti u preradi i trženju, promoviranjem prerade poljoprivrednih proizvoda korištenjem obnovljivih izvora energije, uvođenjem novih tehnologija i inovacija, otvaranje novih tržišnih mogućnosti s naglaskom na kakvoću, poboljšanje zaštite okoliša, sigurnosti na radu, zdravlja i dobrobiti životinja.

Cilj podmjere je poboljšanje kvalitete prerade i trženja poljoprivrednih proizvoda sukladno Dodatku 1 Ugovora o EU i pamuka, osim proizvoda ribarstva kroz investicije u poboljšanje učinkovitosti, obnovljive izvore energije, nove tehnologije i nove tržišne mogućnosti.

Poboljšanje infrastrukture (pristup poljoprivrednom zemljištu, komasacija, opskrba energijom, gospodarenje vodama), povezano s razvojem poljoprivrednog sektora, što doprinosi konkurentnosti poljoprivrede.(P2A, B, 3A, 5B,D)

Navodnjavanje (P5A) je jedna od mjera koje mogu smanjiti i spriječiti štete nanosene sušom u određenim područjima. U našim uvjetima proizvodnje i kod većine poljoprivrednih kultura, sadržaj vode u tlu je često suprotan od potreba biljaka, tako da je u doba najvećih zahtjeva za vodom njen priljev u tlo najmanji. Obzirom na prirodne potencijale Hrvatske, a to su povoljna umjerena klima, kvalitetna tla i bogati vodni resursi, navodnjavanje se ne provodi u onolikoj mjeri kolike su stvarne mogućnosti i potrebe. Republika Hrvatska navodnjava samo 1,36% korištenih poljoprivrednih površina i po tom se nalazi na jednom od posljednjih mjesta u Europi.

U cilju poboljšanja gospodarenja prirodnim resursima i učinkovitije poljoprivredne proizvodnje uz okrupnjavanje poljoprivrednih površina i uvođenje novih tehnologija proizvodnje nužna je i izgradnja i infrastrukture za navodnjavanje.

Specifični cilj mjere je osiguranje potpore investicijama za infrastrukturu navodnjavanja, vodno gospodarstvo - mreže za navodnjavanje, kako bi se osigurala stabilnost prinosa i unaprjeđenje kvalitete usjeva.

Jedan od ciljeva ove mjere je i zaštita, očuvanje, održanje i unaprjeđenje bioraznolikosti šumskih ekosustava, te ostalih prirodnih vrijednosti kroz izgradnju istraživačkih i edukacijskih centara za podizanje svijesti javnosti.

Mjera doprinosi dostizanju općeg cilja politike ruralnog razvoja – konkurentnost poljoprivrede.

3. Opis mjere i razina potpore

Mjera se sastoji od 4 podmjere:

1. ulaganja u poljoprivredna gospodarstva
2. prerada, razvoj i trženje poljoprivrednih proizvoda
3. razvoj i unaprjeđenje infrastrukture za navodnjavanje u funkciji razvoja i prilagodbe poljoprivrede

4. ulaganja u neproizvodne investicije vezane uz učinkovito korištenje resursa i očuvanje okoliša

3.1. Podmjera 1. Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva

3.1.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici u ovoj podmjeri su poljoprivredna gospodarstva u skladu s Zakonom o poljoprivredi.

3.1.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Materijalna ulaganja: objekti i pripadajuća infrastruktura, mehanizacija, gospodarska vozila, strojevi, oprema uključujući tehnološku i informatičku opremu koja služi poboljšanju konkurentnosti u bilinogojstvu, stočarstvu i s njima povezanim uslužnim djelatnostima, u skladu s Zakonom o poljoprivredi. Ulaganja u OIE za potrebe gospodarstva. Kupnja zemljišta radi realizacije projekta, do 10% vrijednosti ukupnih prihvatljivih troškova projekta.

Nematerijalna ulaganja: računalni programi i ostala nematerijalna ulaganja povezana sa materijalnim ulaganjima.

Opći troškovi: usluge arhitekata, inženjera (uključujući geodete), konzultanata, studije izvedivosti, patenti i licence, do 15% vrijednosti ukupne javne potpore..

Neprihvatljivi troškovi obuhvaćaju:

- PDV, naknade (komunalna i vodna), doprinosi i drugi porezi
- kamate
- rabljena mehanizacija, gospodarska vozila, strojevi i oprema
- jednostavne zamjene investicije
- troškovi vezani uz ugovor o najmu, kao što su marža najmodavca, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i troškovi osiguranja
- otkup prava na izravna plaćanja u poljoprivrednoj proizvodnji, kupovina životinja te kupovina sadnog materijala i presadnica i sadnja
- troškovi nastali prije prijave na natječaj, osim općih troškova

3.1.3. Uvjeti prihvatljivosti

Korisnici moraju biti Upisani u upisnik poljoprivrednih gospodarstava.

Njihove aktivnosti obuhvaćaju uzgoj jednogodišnjih i višegodišnjih usjeva, sadnog materijala i ukrasnog bilja, stoke, peradi i ostalih životinja, mješovitu proizvodnju i pomoćne djelatnosti u poljoprivredi i djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve usjeva.

Potpore se može dodijeliti i mladim poljoprivrednicima korisnicima potpore iz članka 20(1)(a)(i) za ulaganja u cilju dostizanja standarda Unije, uključujući sigurnost na radu, a koji su stupili na snagu 12 mjeseci od prijave na natječaj. Potpora za ulaganja u cilju dostizanja tih standarada može se dodijeliti u najduljem roku od 12 mjeseci od uključivanja u obavljanje poljoprivredne djelatnosti.

3.1.4. Visina i intenzitet potpore

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po investiciji (projektu) iznosi 3.500 €
- max vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 1.5 mil €
- max vrijednost javne potpore tijekom programskog razdoblja po korisniku i ovoj podmjeri iznosi 3mil €

Intenzitet potpore izražen je kao udio javne potpore u prihvatljivim troškovima ulaganja. Intenzitet potpore za ulaganja iznosi do 50% od ukupnih prihvatljivih troškova. Intenzitet potpore za ulaganja u provedbu Direktive Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla iznosi 75% iznosa prihvatljivog ulaganja i to u razdoblju najviše četiri godine od dana pristupanja RH u EU na temelju članka 3. stavka 2. i članka 5. stavka 1. te Direktive.

Navedeni intenziteti potpore mogu biti uvećani za dodatnih 20% u slijedećim slučajevima:

- za ulaganja koja provode mladi poljoprivrednici početnici (do 40 godina)
- za zajednička ulaganja i integrirane projekte koji uključuju podršku u više od jedne mjere
- za ulaganja u područja s težim uvjetima gospodarenja
- za ulaganja unutar Europskoga inovacijskog partnerstva (European Innovation Partnership- EIP)

Maksimalni intenzitet potpore u ovoj podmjeri ne smije prijeći 90% od ukupno prihvatljivih ulaganja.

Plaćanja mogu biti u ratama. Korisnik može tražiti avansna plaćanja za investicije i to do 50% javne potpore.

3.2. Podmjera 2. Prerada, razvoj i trženje poljoprivrednih proizvoda

3.2.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici u ovoj podmjeri su obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrti, zadruge, trgovačka društva koja se bave preradom proizvoda iz Dodatka 1 Ugovora o EU i pamuka osim proizvoda ribarstva.

3.2.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Materijalna ulaganja: objekti i pripadajuća infrastruktura, mehanizacija, gospodarska vozila, strojevi, oprema uključujući tehnološku i informatičku opremu, ulaganja u OIE koja služi za preradu i marketing proizvoda pokrivenih Dodatkom I Ugovora ili pamuka, isključujući proizvode ribarstva. Rezultat proizvodnog procesa može biti proizvod koji nije pokriven Dodatkom I Ugovora.. Kupnja zemljišta radi realizacije projekta, do 10% vrijednosti ukupnih prihvatljivih troškova projekta.

Nematerijalna ulaganja: računalni programi i ostala nematerijalna ulaganja povezana sa materijalnim ulaganjima.

Opći troškovi: usluge arhitekata, inženjera (uključujući geodete), konzultanata, studije izvedivosti, patenti i licence, do 15% vrijednosti troškova ukupnog ulaganja.

- Neprihvatljivi troškovi obuhvaćaju:- PDV, naknade (komunalna i vodna), doprinosi i drugi porez i kamate
- rabljena mehanizacija, gospodarska vozila, strojevi i oprema
- jednostavne zamjene investicije
- troškovi vezani uz ugovor o najmu, kao što su marža najmodavca, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i troškovi osiguranja
- troškovi nastali prije prijave na natječaj, osim općih troškova

3.2.3. Uvjeti prihvatljivosti

Korisnik mora biti registriran za specifične prerađivačke aktivnosti za proizvode iz Dodatka 1 Ugovora o EU i pamuka osim proizvoda ribarstva na početku ulaganja ukoliko se takvom aktivnošću bavi. Ukoliko nije registriran na početku ulaganja mora to biti na kraju ulaganja sukladno zakonodavstvu RH.

3.2.4. Visina i intenzitet potpore

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po investiciji (projektu) iznosi 3.500 €
- max vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 1,8 mil €
- max vrijednost javne potpore tijekom programskog razdoblja po korisniku i ovoj podmjeri iznosi 4 mil €

Intenzitet potpore izražen je kao udio javne potpore u prihvatljivim troškovima ulaganja.

Intenzitet potpore za ulaganja iznosi do 50% od ukupnih prihvatljivih troškova.

Navedeni intenzitet potpore kao udio javne potpore u prihvatljivim troškovima investicije može biti povećan za dodatnih 20% ukoliko za ulaganja unutar Europskoga inovacijskog partnerstva (European Innovation Partnership- EIP).

Plaćanja mogu biti u ratama. Korisnik može tražiti avansna plaćanja za investicije i to do 50% javne potpore.

3.3. Podmjera 3 Razvoj i unaprjeđenje infrastrukture za navodnjavanje u funkciji razvoja i prilagodbe poljoprivrede

3.3.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici u ovoj podmjeri su jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave.

3.3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Materijalna ulaganja: objekti, crpne stanice, vodozahvatne građevine, bunari sa pripadajućom opremom, tlačna distributivna mreža, otvorena kanalska mreža, mikroakumulacije, akumulacije, rezervoari.

Nematerijalna ulaganja: računalni programi i ostala nematerijalna ulaganja povezana sa materijalnim ulaganjima.

Opći troškovi: usluge izrade projektne dokumentacije, stručni nadzor i ostale konzultantske usluge, studije izvodljivosti, patenti i licence do 15% vrijednosti troškova ukupnog ulaganja Kupnja zemljišta radi realizacije projekta, do 10% vrijednosti ukupnih prihvatljivih troškova projekta.

Neprihvatljivi troškovi obuhvaćaju:

- PDV, osim nenadoknativog PDV-a
- kamate
- rabljeni strojevi i oprema
- jednostavna zamjena investicije
- troškovi vezani uz ugovor o najmu, kao što su marža najmodavca, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i troškovi osiguranja
- troškovi nastali prije prijave na natječaj, osim općih troškova

3.3.3. Uvjeti prihvatljivosti

Ulaganje mora biti predviđeno u planu navodnjavanja područne (regionalne) samouprave. Ulaganje mora biti u skladu sa standardima vezanim uz zaštitu okoliša te sa odredbama Zakona o vodama.

Ulaganje mora biti u obuhvaćeno Planom upravljanja vodnim područjem. Mjerila potrošnje vode moraju biti ugrađena.

3.3.4. Visina i intenzitet potpore

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po investiciji (projektu) iznosi 100.000 €
- max vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 5 mil €
- ograničiti po korisniku za cijelo programsko razdoblje 15 mil EUR

Intenzitet potpore izražen je kao udio javne potpore u prihvatljivim troškovima investicije.

Intenzitet potpore iznosi:

- do 100% od ukupnih prihvatljivih troškova za neprofitne investicije

Plaćanja mogu biti u ratama. Korisnik može tražiti avansna plaćanja za investicije i to do 50% javne potpore.

3.4. Podmjera 4 Ulaganja u neproizvodne investicije vezane uz učinkovito korištenje resursa i očuvanje okoliša

3.4.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici u ovoj podmjeri su jedinice lokalne samouprave, tijela javnih ovlasti (fakulteti, Nacionalni parkovi, Parkovi prirode i sl).

3.4.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Materijalna ulaganja: istraživački i edukacijski objekti i ostala neproizvodna ulaganja povezana s agro-okolišnim ciljevima unutar ovog programa, uključujući očuvanje bioraznolikosti vrsti i staništa kao i očuvanje Natura 2000 područja.

Nematerijalna ulaganja: računalni programi i ostala nematerijalna ulaganja povezana sa materijalnim ulaganjima.

Opći troškovi: usluge arhitekata, inženjera, konzultanata, studije izvedivosti, patenti i licence, do 15% vrijednosti ukupne javne potpore.

Kupnja zemljišta radi realizacije projekta, do 10% vrijednosti ukupne javne potpore.

Neprihvatljivi troškovi obuhvaćaju:

- PDV, osim nenadoknadivog PDV-a
- Kamate
- rabljena vozila, strojevi i oprema
- jednostavna zamjena investicije
- troškovi vezani uz ugovor o najmu, kao što su marža najmodavca, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i troškovi osiguranja
- troškovi nastali prije prijave na natječaj, osim općih troškova

3.4.3. Visina i intenzitet potpore

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po investiciji (projektu) iznosi 3.500 €
- max vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 30.000 €

Intenzitet potpore izražen je kao udio javne potpore u prihvatljivim troškovima investicije i iznosi do 100% od ukupnih prihvatljivih troškova.

Plaćanja mogu biti u ratama. Avansna plaćanja korisnicima mogu iznositi do 50% prihvatljivih troškova projekta.

Obnova poljoprivrednog potencijala uslijed elementarnih i prirodnih nepogoda i uvođenje prikladnih preventivnih akcija

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 19

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Prirodne katastrofe nastaju djelovanjem prirodnih sila, a uključuju potrese, požare (uključujući i šumske požare), poplave, suše, snježne lavine, olujno nevrijeme, odrone i klizanja tla, orkanske vjetrove i dr. Jedna od zajedničkih karakteristika prirodnih ugrožavanja, koja se odnosi na većinu njih je iznenadnost nastanka (npr. potresi, odroni i klizanje tla, požari otvorenog prostora i dr.). Iako se kroz znanstvena dostignuća i modernu tehnologiju danas već može predvidjeti nastanak neke od prirodnih katastrofa po mjestu i vremenu (npr. poplave, uragani, niske temperature, suša, tuča i sl.), preventivne su se akcije do sada odvijale tek u manjem obimu.

Isto je tako i u slučaju iznenadne pojave bolesti životinja i biljaka koje poprime razmjere epidemije i ugrožavaju zdravlje ljudi kao i u slučajevima kada predstavljaju ozbiljan gospodarski gubitak određenoj skupini poljoprivrednih proizvođača.

S obzirom na velike materijalne štete koje one uzrokuju u poljoprivrednoj proizvodnji cilj je ove mjere ulaganje u njihovu prevenciju i smanjenje/ograničavanje njihovog utjecaja na istu kao i obnavljanje potencijala poljoprivredne proizvodnje oštećenog prirodnim katastrofama (3B)

3. Opis mjere i razina potpore

3.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici unutar ove Mjere su OPG, pravne i fizičke osobe, poljoprivrednici ili skupine (zadruga, udruge) poljoprivrednika.

Potpore se može dodijeliti i javnim tijelima kada je utvrđena poveznica između ulaganja tih tijela i potencijala poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- ulaganja u preventivne aktivnosti čiji je cilj smanjenje posljedica mogućih prirodnih nepogoda i katastrofalnih događaja,
- ulaganja za obnovu poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala oštećenog prirodnim katastrofama i katastrofalnim događajima.

3.3. Uvjeti prihvatljivosti

Ulaganje iz točke b) ovisi o formalnoj potvrdi nadležnoga javnog tijela (JLRS) da se dogodila prirodna nepogoda te da su ta nepogoda ili mjere prihvaćene u skladu s Direktivom 2000/29/EZ za iskorjenjivanje ili zaustavljanje bolesti biljaka ili nametnika uzrokovali razaranje najmanje 30% relevantnoga poljoprivrednog potencijala.

U provedbi mjere potrebno je osigurati izbjegavanje prekomjerne naknade koja je rezultat kombiniranja ove mjere i drugih nacionalnih ili Unijinih instrumenata potpore ili shema privatnih osiguranja.

3.4. Visina i intenzitet potpore

- 80% od vrijednosti prihvatljivog troška namijenjenog radovima na prevenciji za jedno poljoprivredno gospodarstvo
- 100% od vrijednosti prihvatljivog troška namijenjenog radovima na prevenciji za zajednička ulaganja više korisnika

100% za ulaganja u obnovu poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala oštećenog prirodnim katastrofama i katastrofalnim događajima, 100% od vrijednosti prihvatljivog troška namijenjenog radovima na prevenciji za javna tijela

Razvoj poljoprivrednog gospodarstva i poduzetništva

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 20

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Stvaranje i razvoj novih gospodarskih aktivnosti u obliku novih poljoprivrednih gospodarstava, poduzeća ili ulaganja u nepoljoprivredne aktivnosti bitni su za razvoj i konkurentnost ruralnih područja. Također, potrebno je poticati razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava koja su potencijalno ekonomski održive. Stvaranje i razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava usmjeren je na ubrzano stvaranje novih radnih mjesta, podizanje poslovne i upravljačke vještine, kao i poboljšanje stanja u poduzetništvu u ruralnim područjima, gdje su uvjeti za gospodarski razvoj ograničene, čime se doprinosi poboljšanju socijalnih i ekonomskih uvjeta na selu kao cjelini. Poljoprivredna gospodarstva i resursi na njima nude mogućnosti za nove oblike stvaranja prihoda i zapošljavanja. Osnivanje i razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima uz korištenje ljudskih resursa doprinosi poboljšanju ekonomske situacije poljoprivrednih gospodarstava kao i cijelog sela.

S obzirom na fizičke i ekonomske pokazatelje struktura poljoprivrednog gospodarstva u Hrvatskoj je vrlo nepovoljna i u usporedbi s drugim europskim zemljama je na začelju. Budući intenzivni uvjeti na tržištu rada daju veliku važnost samozapošljavanju.

Razvoj novih, nepoljoprivrednih djelatnosti na poljoprivrednim gospodarstvima otvara brojne mogućnosti za samozapošljavanje, a time i za optimizaciju radne snage i novih izvora prihoda za domaćinstva (P2b).

Poljoprivredna gospodarstva imaju mnoge prednosti, koje se mogu koristiti za razvoj novih aktivnosti.

Potpore razvoju poljoprivrednih gospodarstava i poduzeća trebala bi mladim poljoprivrednicima olakšati pokretanje posla i strukturnu prilagodbu njihovih gospodarstava,

diversifikaciju u nepoljoprivredne djelatnosti i pokretanje i razvoj nepoljoprivrednih aktivnosti u ruralnim područjima te stvaranje novih radnih mjesta (P6a). Razvoj mikro poduzeća je posebno važan za područja izvan gradova i manjih naselja s ograničenim mogućnostima zapošljavanja. Uspješna diversifikacija gospodarske aktivnosti u ruralnim područjima (P2a) i razvoj poduzetništva zahtijeva prikladne kvalifikacije za obavljanje određenih djelatnosti, kao i stjecanje poslovnih i upravljačkih vještina. Nova mala poljoprivredna gospodarstva i bolje mogućnosti zapošljavanja, osobito za članove poljoprivrednih gospodarstava, osiguravaju stvaranje nove dodane vrijednosti u ruralnim područjima, donose novi poticaj i time pridonose očuvanju naseljenog sela.

Potporom izgradnji objekata za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora prvenstveno za korištenje na poljoprivrednom gospodarstvu podmjera doprinosi povećanju učinkovitog korištenja energije (P5b) te pomaže opskrbu i uporabu energije iz obnovljivih izvora iz nusprodukata, otpada, ostataka i ostalog bio-otpada u svrhu bio-gospodarenja (P5c).

3. Opis mjere i razina potpore

Mjera se sastoji od 4 podmjere:

- a) Potpora mladim poljoprivrednicima za pokretanje poljoprivrednog gospodarstva
- b) Pokretanje nepoljoprivrednih aktivnosti u ruralnim područjima
- c) Razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava
- d) Potpora razvoju postojećih nepoljoprivrednih aktivnosti u ruralnim područjima

3.1. Podmjera 1. Potpora mladim poljoprivrednicima za pokretanje poljoprivrednog gospodarstva

3.1.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici su fizičke osobe koje su u trenutku podnošenja prijave mlađe od 40 godina, posjeduju odgovarajuće profesionalne vještine i sposobnosti i prvi put pokreću poljoprivredno gospodarstvo kao nositelji poljoprivrednog gospodarstva.

3.1.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Unutar podmjere 3.1. prihvatljivi su svi sektori poljoprivredne proizvodnje sukladno Zakonu o poljoprivredi

3.1.3. Uvjeti prihvatljivosti

Potpore se dodjeljuje paušalno, na osnovu poslovnog plana. Sadržaj poslovnog plana i kriteriji za pragove biti će propisani aktom EK. Realizacija poslovnog plana treba započeti u roku od 12 mjeseci od datuma donošenja Odluke o dodjeli sredstava. Donja i gornja ekonomska snaga gospodarstva biti će određena provedbenom Uredbom (ali moraju biti u rangu mikro i malih poduzeća). Ovu podmjeru korisnik može koristiti samo jednom.

3.1.4. Kriteriji rangiranja

3.1.5. Visina i intenzitet potpore

Dodjeljuje se u periodu od najviše 5 godina od godine od kad je gospodarstvo upisano u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava sa novim nositeljem gospodarstva, u najmanje dvije rate uz uvjetovanje isplate zadnje rate nakon dokaza provedbe ciljeva koje je korisnik sam postavio u poslovnom planu.

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po korisniku iznosi 3.500 € poveznica sa podmjerom 3 (max)
- max vrijednost javne potpore po korisniku iznosi 70.000 €

3.2. Podmjera 2. Pokretanje nepoljoprivrednih aktivnosti u ruralnim područjima

3.2.1. Prihvatljivi korisnici

- a) mikro i mali gospodarski subjekti koje se bave nepoljoprivrednom djelatnošću osnovani kao obrti, zadruge i d.o.o. čiji su osnivači fizičke osobe
- b) nositelji ili članovi poljoprivrednog gospodarstva koje djeluje kao: OPG, obrt, zadruga, d.o.o., čiji su osnivači fizičke osobe u ruralnom području

3.2.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Unutar podmjere 3.2. prihvatljiva ulaganja obuhvaćaju pokretanje nepoljoprivrednih aktivnosti u ruralnom području u skladu s Nacionalnom klasifikacijom djelatnosti.

Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi će biti prikazani u poslovnom planu koji mora uključivati sve pojedinosti vezane uz ulaganje. Korisnik također u poslovnom planu mora prikazati i ostale izvore financiranja.

3.2.3. Uvjeti prihvatljivosti

Potpore se dodjeljuje paušalno, na osnovu poslovnog plana.. Sadržaj poslovnog plana i kriteriji za pragove biti će propisani aktom EK. Realizacija poslovnog plana treba započeti u roku od 12 mjeseci od datuma donošenja Odluke o dodjeli sredstava.

3.2.4. Kriteriji rangiranja

3.2.5. Visina i intenzitet potpore

Dodjeljuje se u periodu od najviše 5 godina od godine od kad je gospodarstvo osnovano, u najmanje dvije rate uz uvjetovanje isplate zadnje rate nakon dokaza provedbe ciljeva koje je korisnik sam postavio u poslovnom planu.

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po korisniku iznosi 3.500 €
- max vrijednost javne potpore po korisniku iznosi 70.000 €

3.3. Podmjera 3. Razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava

3.3.1. Prihvatljivi korisnici

Korisnici ove mjere su mala poljoprivredna gospodarstva.

3.3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Unutar podmjere 3.3. prihvatljivi su svi sektori poljoprivredne proizvodnje sukladno Zakonu o poljoprivredi.

3.3.3. Uvjeti prihvatljivosti

Potpore se dodjeljuje paušalno, na osnovu poslovnog plana. Sadržaj poslovnog plana i kriteriji za pragove biti će propisani aktom EK. Realizacija poslovnog plana treba započeti u roku od 12 mjeseci od datuma donošenja Odluke o dodjeli sredstava.

3.3.4. Kriteriji rangiranja

3.3.5. Visina i intenzitet potpore

Dodjeljuje se u periodu od najviše 5 godina od godine od kad je gospodarstvo osnovano, u najmanje dvije rate uz uvjetovanje isplate zadnje rate nakon dokaza provedbe ciljeva koje je korisnik sam postavio u poslovnom planu.

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po korisniku iznosi 3.500 €
- max vrijednost javne potpore po korisniku iznosi 15.000 €

3.4. Podmjera 4. Potpora razvoju postojećih nepoljoprivrednih aktivnosti u ruralnim područjima

3.4.1. Prihvatljivi korisnici

- a) mikro i mali gospodarski subjekti koje se bave nepoljoprivrednom djelatnošću osnovani kao obrti, zadruge i d.o.o. čiji su osnivači fizičke osobe
- b) nositelji ili članovi poljoprivrednog gospodarstva koje djeluje kao: OPG, obrt, zadruga, d.o.o., čiji su osnivači fizičke osobe u ruralnom području

3.4.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Unutar podmjere 3.4. prihvatljiva ulaganja obuhvaćaju stvaranje i razvoj nepoljoprivrednih aktivnosti u ruralnom području u skladu s Nacionalnom klasifikacijom djelatnosti uključujući i preradu i trženje proizvoda gdje je produkt ulaznog ili izlaznog proizvodnog procesa proizvod koji nije obuhvaćen Prilogom I Ugovora.

Prihvatljivi troškovi obuhvaćaju:

Materijalna ulaganja: izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili kupnja, uključujući najam nepokretne imovine; kupnja ili najam nove mehanizacije i opreme, uključujući računalni softver, do tržišne vrijednosti imovine

Nematerijalna ulaganja: autorska prava, zaštitni znakovi ili zaštitni postupci (proces)

Opći troškovi: opći troškovi (do 15% vrijednosti prihvatljivih troškova investicije) povezani s troškovima navedenim u točkama a. i b., kao što su naknade arhitektu, inženjeru ili konzultantu, studije izvedivosti, dobivanje patenata ili licenci. Studije izvedivosti ostaju prihvatljiv trošak gdje, na temelju njihovih rezultata, nije učinjen trošak pod točkama a. i b.

Neprihvatljivi troškovi obuhvaćaju:

- a) PDV
- b) kamate
- c) rabljena vozila, strojevi i oprema
- d) jednostavne zamjene investicije
- e) troškovi vezani uz ugovor o najmu, kao što su marža najmodavca, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i troškovi osiguranja
- f) troškovi nastali prije prijave na natječaj, osim općih troškova

3.4.3. Visina i intenzitet potpore

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po investiciji (projektu) iznosi 3.500 €
- max vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 200.000 € u 3 kalendarske godine
- max vrijednost javne potpore tijekom programskog razdoblja po korisniku i ovoj mjeri iznosi 500.000 €

Osnovne usluge i obnova sela u ruralnim područjima

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 21
Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Razlike između urbanog i ruralnog načina života još uvijek su dosta očite. U usporedbi s gradskim područjima selo ima određene specifične razvojne potrebe, probleme i prilike koje zahtijevaju različite razvojne pristupe. Vrlo važan je razvoj Informacijsko-komunikacijske tehnologije, infrastrukture za širokopojasnu mrežu i njena pristupačnost za ruralno stanovništvo (P6c).

Razvoj lokalne infrastrukture i lokalnih osnovnih usluga u ruralnim područjima, uključujući i slobodno vrijeme i kulturu, obnova sela i aktivnosti usmjerene na obnovu i unapređenje kulturne i prirodne baštine sela i ruralnih krajolika ključan su čimbenik u svakom nastojanju da se ostvari potencijal rasta i promiče održivost ruralnih područja.(P 6b)

Kulturna baština je važna gospodarska prilika, stoga je nužno prepoznati ove potencijale i povećati važnost kulturne baštine kao razvojnog čimbenika. Ruralnu kulturnu baštinu treba njegovati kao dio nacionalnog identiteta i kao priliku za promicanje turizma i odgovarajuće aktivnosti. Očuvanje ruralnog kulturnog identiteta je osobito važno Hrvatsku koja ima visok stupanj očuvanosti.

Potporom izgradnji objekata za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora prvenstveno za korištenje na poljoprivrednom gospodarstvu mjera doprinosi povećanju učinkovitog korištenja energije (P5b) te pomaže opskrbu i uporabu energije iz obnovljivih izvora iz nusprodukata, otpada, ostataka i ostalog bio-otpada u svrhu bio-gospodarenja (P 5c).

3.Opis mjere i razina potpore

3.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici u JLS do 10 000 stanovnika u ovoj mjeri su:

- jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi)
- komunalna poduzeća u većinskom vlasništvu lokalne samouprave (najmanje 25%)
- lokalne akcijske grupe (LAG)
- javne ustanove neprofitnog karaktera u kojima su osnivači LAG-ovi, nevladine organizacije ili jedinice lokalne samouprave
- javno privatno partnerstvo

3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Potpore u sklopu ove mjere pokriva:

Osnovnu fizičku infrastrukturu:

- lokalne i nerazvrstane ceste
- mreža pitke vode (skupljanje, stanice za obradu, vodovod)
- mreža otpadnih voda (kanalizacija, otpadne vode, stanice za pročišćavanje)
- električna mreža
- rasvjetna mreža
- plinska mreža
- toplinska mreža
- zbrinjavanje komunalnog otpada
- javne zgrade i javni otvoreni prostori (trgovi, ulice, parkovi, parkirališta, tržnice, stajališta za javni prijevoz...)
- telefonska i širokopojasna mreža
- proizvodnja energije korištenjem obnovljivih izvora za javnu upotrebu

Osnovnu društvenu i socijalnu infrastrukturu i usluge:

- obrazovanje (predškolski odgoj, osnovno i srednje obrazovanje)
- skrb za djecu, starije osobe i osobe s posebnim potrebama
- zdravstvena njega i zaštita

- komunalne usluge (groblja, gradski prijevoz, vatrogasna služba, i ostalo)
- rekreacija i korištenje slobodnog vremena (igrališta, sportski tereni, biciklističke staze, društveni domovi, i ostalo)

Osnovnu turističku infrastrukturu i usluge:

- modernizacija postojeće turističke i potporne infrastrukture
- uređivanje i označavanje tematskih putova i staza, unaprjeđivanje turističke signalizacije
- turistički i kulturni centri

Očuvanje kulturne i prirodne baštine:

- objekti i mjesta za promicanje kulturne i prirodne baštine (muzeji, izložbeni centri, povijesne i tradicijske zgrade i ruševine, prirodne znamenitosti, uređenje i izgradnja tematskih staza i ostalo)
- izrada programa za zaštitu, obnovu i vrednovanje kulturne i prirodne baštine (baze podataka, planovi za održivo korištenje, programi očuvanja i zaštite)

Prihvatljivi troškovi obuhvaćaju:

Materijalna ulaganja: izgradnja, rekonstrukcija, kupnja, uključujući najam nepokretne imovine; kupnja ili najam nove mehanizacije i opreme, uključujući računalni softver, do tržišne vrijednosti imovine

Nematerijalna ulaganja: autorska prava, zaštitni znakovi ili zaštitni postupci (proces)

Opći troškovi: opći troškovi (do 15% vrijednosti prihvatljivih troškova investicije) povezani s troškovima navedenim u točkama a. i b. , kao što su naknade arhitektu, inženjeru ili konzultantu, studije izvedivosti, dobivanje patenata ili licenci. Studije izvedivosti ostaju prihvatljiv trošak gdje, na temelju njihovih rezultata, nije učinjen trošak pod točkama a. i b.

3.3.Uvjeti prihvatljivosti

Ulaganja u okviru ove mjere će biti prihvatljiva ako se operacije provode u skladu s planovima za razvoj općina i sela u ruralnim područjima i njihovih osnovnih usluga, gdje takvi planovi postoje te moraju biti u skladu sa važećom lokalnom razvojnom strategijom.

3.4. Visina i intenzitet potpore

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po investiciji (projektu) iznosi 3.500 €
- max vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 1 mil €
- max vrijednost javne potpore tijekom programskog razdoblja po korisniku i ovoj mjeri iznosi 3 mil €

Intenzitet potpore izražen je kao udio javne potpore u prihvatljivim troškovima investicije i iznosi do 100% od ukupnih prihvatljivih troškova.

Pošumljavanje i stvaranje šuma

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1;
članak 22, stavak 1a i članak 23
Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Ova mjera usmjerena je investicijama u osnivanje šuma, kao i potporama radovima održavanja u prvim godinama nakon njihova osnivanja, uključujući opožarene šumske površine i ostala zemljišta.

Prema podacima važećih šumskogospodarskih planova u Republici Hrvatskoj postoji oko 200.000 ha neobraslog zemljišta kategoriziranog kao šumsko, pogodnog za stvaranje nove šumske vegetacije, odnosno za ukupno povećanje šumskog pokrova u državi. Veliki dio ovih površina nalazi se na području krša, ekološki najosjetljivijeg područja, u kojima bi novostvoreni vegetacijski pokrivač dodatno povećao najvažniju ulogu šuma, a to je osiguranje općekorisnih funkcija s naglaskom na njihovu zaštitnu, socijalnu i gospodarsku ulogu (zaštita voda, tla i zraka, očuvanje bioraznolikosti i absorpcija ugljika).

Glavni ciljevi ove mjere su povećanje šumskog pokrova u Republici Hrvatskoj, jačanje općekorisnih funkcija šuma s naglaskom na njihovu zaštitnu, socijalnu i gospodarsku ulogu, te pretvaranje zemljišta, u slučajevima kada se vlasnik zemljišta želi preusmjeriti s poljoprivredne proizvodnje u šumarsku djelatnost, u šumske ekosustave. S obzirom da je Hrvatska turistička zemlja, stvaranje nove šumske vegetacije, odnosno osnivanje novih šuma, pogotovo u krškim predjelima zemlje, doprinijelo bi i razvoju turističke djelatnosti, naročito u priobalju i na otocima što će u konačnici rezultirati podizanjem razine zaposlenosti, kako u šumarskom, tako i u turističkom sektoru u ruralnim područjima. Ova je mjera, također, usmjerena prema olakšanju ispunjenja preuzetih obveza Republike Hrvatske prema Kyoto protokolu.

Ova mjera pridonosi prioritetu 4 – Obnavljanje, očuvanje i promicanje ekosustava ovisnih o šumarstvu s naglaskom na fokus područja 4A, 4B, 4C, te prioritetu 5 – Promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru, s naglaskom na fokus područja 5C, 5E

3. Opis mjere i razina potpore

Potpore iz ove mjere uključuju:

- pošumljavanje šumskog zemljišta koje nije obraslo šumom i ostalog zemljišta
- troškove održavanja novoosnovanih šuma u razdoblju od 15 godina nakon osnivanja
- godišnju premiju po hektaru za nadoknadu izgubljenog prihoda od poljoprivredne djelatnosti.

3.1. Prihvatljivi korisnici

Potpore iz ove mjere mogu se dodijeliti svim posjednicima zemljišta uključujući šumoposjednike i njihova udruženja, te svim pravnim subjektima koji gospodare šumama i šumskim zemljištem, jedinicama lokalne i regionalne uprave.

3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Za ulaganja u sklopu ove mjere prihvatljivi su sljedeći troškovi i ulaganja:

Priprema staništa:

- čišćenje tla od korovske i ostale nepoželjne vegetacije, rahljenje tla, uređenje vodnog režima, podizanje zaštitnih ograda, projektiranje i izgradnja šumske infrastrukture (šumske prometnice, prosjeke i drugo) te ostali pripremni radovi potrebni za pošumljavanje

Sadnja i sjetva šumskog reproduksijskog materijala:

- nabava šumskog reproduksijskog materijala, radovi sadnje i sjetve, te ostali materijali i radovi potrebni za pošumljavanje

Radovi njege/održavanja novoosnovanih šuma u razdoblju od maksimalno 15 godina nakon njihova osnivanja:

- njega šuma, čišćenje šuma, zaštita šuma i šumskih zemljišta od abiotskih i biotskih čimbenika, održavanje šumske infrastrukture te ostali radovi njege šuma

Izrada projekata pošumljavanja koji sadržavaju pedološke, klimatske, hidrografske i druge analize

Izrada studija (utjecaja na okoliš, izvedivosti i druge)

Usluge inženjera, konzultanata, revizije, evaluacije

3.3. Uvjeti prihvatljivosti

Ulaganje mora biti u skladu sa šumsko-gospodarskim planovima, sa odredbama Zakona o šumama i odgovarajućim podzakonskim aktima.

3.4. Kriteriji rangiranja

Kriteriji rangiranja primjenjivat će se u slučajevima kada sredstva nisu dovoljna za sve prihvatljive prijave. Kriteriji rangiranja bit će propisani provedbenim aktom.

3.5. Visina i intenzitet potpore

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po investiciji (projektu) iznosi 30.000 €
- max vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 300.000 €
- max vrijednost javne potpore tijekom programskog razdoblja po korisniku i ovoj mjeri iznosi 5 mil €

Avansna plaćanja korisnicima mogu iznositi do 50% prihvatljivih troškova projekta.

Prevenција i sanacija štete nastale u šumama zbog šumskih požara, prirodnih katastrofa i katastrofalnih događaja

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 22. stavak 1c i članak 25.

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Zbog nedovoljno razvijene šumske protupožarne infrastrukture, problema miniranosti šumskih područja te sve većih negativnih utjecaja promjene klime i s time povećana opasnost pojave šumskih požara i negativnog utjecaja biotskih i abiotskih čimbenika, nužno je uložiti dodatna sredstva kako bi se preventivnim aktivnostima umanjio rizik od pojave katastrofalnih događaja. Isto tako, potrebna su dodatna sredstva kako bi se sanirao i obnovio šumski potencijal uništen u šumskim požarima ili štetnim djelovanjem ostalih abiotskih i biotskih čimbenika na šumske ekosustave.

Obzirom da je 47,5% površine Republike Hrvatske pokriveno šumama i šumskim zemljištem, te zbog višestrukih vrijednosti koje nam pružaju šumski ekosustavi, utjecaj šuma na ruralni razvoj je znatan. Zbog toga, zaštita šuma od požara, prirodnih i drugih katastrofalnih događaja zahtijeva punu pažnju te je potrebno kontinuirano djelovati na poboljšanju svih protupožarnih i ostalih mjera kojima se preventivno smanjuje broj požara otvorenih prostora i rizik od katastrofalnih događaja.

U Republici Hrvatskoj u proteklih deset godina opožareno je oko 90.000 ha šuma i šumskog zemljišta. Glavni razlozi velike opožarene površine po jednom požaru leže u neprohodnosti i nedostupnosti terena, što uz veliki problem miniranosti zemljišta, otežava pristup požaru i onemogućuje brzu i učinkovitu intervenciju. Najveći broj požara te ujedno i najveća potreba za izgradnjom šumske protupožarne infrastrukture je u području I., II. i III. stupnja opasnosti od požara (visokog i srednjeg rizika), a to su u većini slučajeva šume u priobalju i na otocima.

Jedna od najvažnijih, a ujedno i najzahtjevnijih protupožarnih mjera preventivnog karaktera je izgradnja i održavanje neophodne šumske protupožarne infrastrukture. Uz izgradnju i održavanje protupožarnih prometnica, preventivni šumsko-uzgojni radovi u svrhu smanjenja požarnog opterećenja, također, čine važan sastavni dio protupožarne zaštite šuma. S obzirom na vrlo malo korištenje novih informacijsko-komunikacijskih tehnologija u svrhu ranog otkrivanja i dojavljivanja šumskih požara, nadzora bolesti i štetnika u šumskim ekosustavima, nužno je kontinuirano ulagati u nove sustave i objekte nadzora kako bi se izbjegle katastrofe većih razmjera, te umanjile štete koje nastaju u šumama. Pravovremenom sanacijom i obnovom uništenog šumskog potencijala u katastrofalnim događajima uzrokovanim abiotskim i biotskim čimbenicima spriječiti ćemo daljnju degradaciju šumskih ekosustava, te tako doprinijeti poboljšanju vitalnosti šuma i očuvanju bioraznolikosti. Trenutno stanje minsko sumnjivih površina na prostoru Republike Hrvatske iznosi oko 74.300 ha. Od toga se 80% takvih površina nalazi u šumama i šumskom zemljištu, dok na poljoprivredna i ostala zemljišta otpada oko 20% od ukupnog minski sumnjivog prostora. Minski sumnjive površine zagađene su i velikim brojem neeksplodiranih ubojnih sredstava, posebno u područjima intenzivnih borbenih djelovanja tijekom Domovinskog rata, koje se najvećim dijelom nalaze u ruralnim područjima. Minski sumnjive površine na kojima je nužna izgradnja protupožarne infrastrukture potrebno je prethodno razminirati.

Specifični cilj svake podmjere doprinijeti će ispunjenju glavnih ciljeva ove mjere, a to su smanjenje rizika pojave štetnih i katastrofalnih događaja u šumskim ekosustavima, te obnova uništenog šumskog potencijala. Time će se doprinijeti ulaganju u unaprjeđenje šumskih ekosustava i povećanju općekorisnih funkcija šuma, te tako dugoročno smanjiti negativne efekte nepristupačnosti šumama na njihovo zdravstveno stanje i vitalitet. S obzirom na isprepletenost šumskih i poljoprivrednih površina, ova mjera istovremeno će pridonijeti zaštiti ljudi, okoliša i imovine poljoprivrednih i naseljenih područja u ruralnim krajevima. Zajedničko djelovanje svih učinaka ove mjere pozitivno će utjecati na gospodarski razvoj slabo razvijenih ruralnih područja.

Ova mjera pridonosi prioritetu 3 – Promicanje organizacije prehrambenog lanca i upravljanja rizicima u poljoprivredi s naglaskom na fokus područja 3B, prioritetu 4 – Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava ovisnih o poljoprivredi i šumarstvu, s naglaskom na fokus područja 4A, 4B, 4C, te prioritetu 5 – Promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru, s naglaskom na fokus područja 5E,

3. Opis mjere i razina potpore

Mjera se sastoji od 4 podmjere:

Podmjera 1. Izgradnja i unaprjeđenje šumske protupožarne i ostale zaštitne infrastrukture

Podmjera 2. Provođenje preventivnih šumsko-uzgojnih radova, ostalih manjih preventivnih protupožarnih aktivnosti i drugih aktivnosti u svrhu sprječavanja prirodnih katastrofa

Podmjera 3. Izgradnja i unaprjeđenje sustava i objekata za prevenciju i nadzor šumskih požara, štetnika i bolesti

Podmjera 4. Sanacija i obnova opožarenih šumskih površina te sanacija i obnova šumskih površina oštećenih bolestima, štetnicima i događajima povezanim s promjenama klime

3.1. Podmjera 1 Izgradnja i unaprjeđenje šumske protupožarne i ostale zaštitne infrastrukture

3.1.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici u ovoj podmjeri su posjednici šuma i šumskih zemljišta, udruženja šumoposjednika, pravni subjekti koji gospodare šumama, šumskim zemljištima i lovištima, tijela koja upravljaju rizicima i katastrofalnim događajima, jedinice lokalne i regionalne uprave.

3.1.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Troškovi (ishođenja dozvole i) izgradnje protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste
- Troškovi održavanja protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste
- Izrada projekata za izgradnju protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste
- Troškovi izgradnje protupožarnih prosjeka
- Troškovi nabave i postavljanja rezervoara za vodu dostupnu za gašenje požara
- Troškovi uređenja vodotoka u svrhu stvaranja manjih akumulacija vode dostupne za gašenje požara
- Izrada studije izvedivosti
- Izrada studije utjecaja na okoliš

- Troškovi izrade projekata razminiranja, radova razminiranja i pretraživanja minski sumnjivih površina za potrebe izgradnje i održavanja protupožarne i ostale zaštitne infrastrukture
- Usluge inženjera, konzultanata, revizije, evaluacije
- Računalni programi i ostala nematerijalna ulaganja povezana s materijalnim ulaganjima

3.1.3. Uvjeti prihvatljivosti

Ulaganje mora biti u skladu sa šumsko-gospodarskim planovima, sa odredbama Zakona o šumama i odgovarajućim podzakonskim aktima.

Za protupožarne aktivnosti prihvatljivim se smatraju ona područja koja se nalaze u području I., II. i III. stupnja opasnosti od požara (visokog i srednjeg rizika). Za ostale aktivnosti prevencije, sanacije i obnove uzima se ruralno područje RH.

3.1.4. Visina i intenzitet potpore

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po investiciji (projektu) iznosi 100.000 €
- max vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 5 mil €
- max vrijednost javne potpore tijekom programskog razdoblja po korisniku i ovoj mjeri iznosi 30 mil €

Intenzitet potpore izražen je kao udio javne potpore u prihvatljivim troškovima ulaganja.

Avansna plaćanja korisnicima mogu iznositi do 50% prihvatljivih troškova projekta.

3.2. Podmjera 2 Provođenje preventivnih šumsko-uzgojnih radova, ostalih manjih preventivnih protupožarnih aktivnosti i drugih aktivnosti u svrhu sprječavanja prirodnih katastrofa

3.2.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici u ovoj podmjeri su posjednici šuma i šumskih zemljišta, udruženja šumoposjednika, pravni subjekti koji gospodare šumama, šumskim zemljištima i lovištima, jedinice lokalne i regionalne uprave.

3.2.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Troškovi izvođenja radova njege pomlatka i mladika u protupožarne svrhe
- Troškovi izvođenja radova čišćenja šuma u protupožarne svrhe
- Troškovi izvođenja preventivnih radova zaštite šuma
- Troškovi izvođenja radova orezivanja grana u protupožarne svrhe
- Troškovi čišćenja protupožarnih prosjeka
- Troškovi utvrđivanja i kartiranja požarnog opterećenja šuma i šumskih zemljišta
- Troškovi nabave i distribucije promotivnih protupožarnih materijala
- Trošak nabave i postavljanja protupožarnih znakova upozorenja
- Troškovi provođenja aktivnosti podizanja svijesti javnosti o važnosti i načinima zaštite šuma putem medija, radionica, znakova upozorenja i sličnim aktivnostima

- Troškovi monitoringa i izrade studija procjene opasnosti od štetnih biotskih i abiotskih čimbenika
- Troškovi praćenja stanja potencijalno ugroženih populacija autohtonih vrsta divljači
- Usluge inženjera, konzultanata, revizije, evaluacije

3.2.3. Uvjeti prihvatljivosti

Ulaganje mora biti u skladu sa šumsko-gospodarskim planovima, sa odredbama Zakona o šumama i odgovarajućim podzakonskim aktima.

Za protupožarne aktivnosti prihvatljivim se smatraju ona područja koja se nalaze u području I., II. i III. stupnja opasnosti od požara (visokog i srednjeg rizika). Za ostale aktivnosti prevencije, sanacije i obnove uzima se ruralno područje RH.

3.2.4. Visina i intenzitet potpore

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po investiciji (projektu) iznosi 20.000 €
- max vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 1 mil €
- max vrijednost javne potpore tijekom programskog razdoblja po korisniku i ovoj mjeri iznosi 10 mil €

Intenzitet potpore izražen je kao udio javne potpore u prihvatljivim troškovima ulaganja.

Avansna plaćanja korisnicima mogu iznositi do 50% prihvatljivih troškova projekta.

3.3. Podmjera 3 Izgradnja i unaprjeđenje sustava i objekata za prevenciju i nadzor šumskih požara, štetnika i bolesti

3.3.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici u ovoj podmjeri su posjednici šuma i šumskih zemljišta, udruženja šumoposjednika, pravni subjekti koji gospodare šumama, šumskim zemljištima i lovištima, tijela koja upravljaju rizicima i katastrofalnim događajima, jedinice lokalne i regionalne uprave.

3.3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Troškovi nabave i ugradnje kamera i druge opreme potrebne za uspostavu sustava protupožarnog nadzora u svrhu prevencije i nadzora šumskih požara
- Trošak nabave i ugradnje opreme za uspostavu sustava za nadzor i prevenciju bolesti i štetnika u šumama
- Troškovi ishođenja potrebnih dozvola i izgradnje stupova za postavljanje kamera i prateće infrastrukture za potrebe rada sustava protupožarnog nadzora
- Trošak nabave računalne opreme, programa i licenci za potrebe rada sustava protupožarnog nadzora
- Trošak edukacije osoblja o upravljanju protupožarnim sustavom
- Trošak ishođenja potrebnih dozvola, izgradnje i održavanja protupožarnih osmatračkih objekata
- Troškovi nabave protupožarne opreme, strojeva i vozila u svrhu učinkovitog funkcioniranja protupožarnog sustava

- Troškovi izrade projekata razminiranja, radova razminiranja i pretraživanja minski sumnjivih površina za potrebe izgradnje i unaprjeđenja sustava i objekata za prevenciju i nadzor šumskih požara, štetnika i bolesti
- Izrada studije izvedivosti
- Izrada studije utjecaja na okoliš
- Usluge inženjera, konzultanata, revizije, evaluacije

3.3.3. Uvjeti prihvatljivosti

Ulaganje mora biti u skladu sa šumsko-gospodarskim planovima, sa odredbama Zakona o šumama i odgovarajućim podzakonskim aktima.

Za protupožarne aktivnosti prihvatljivim se smatraju ona područja koja se nalaze u području I., II. i III. stupnja opasnosti od požara (visokog i srednjeg rizika). Za ostale aktivnosti prevencije, sanacije i obnove uzima se ruralno područje RH.

3.3.4. Visina i intenzitet potpore

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po investiciji (projektu) iznosi 20.000 €
- max vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 2 mil €
- max vrijednost javne potpore tijekom programskog razdoblja po korisniku i ovoj mjeri iznosi 20 mil €

Intenzitet potpore izražen je kao udio javne potpore u prihvatljivim troškovima ulaganja.

Avansna plaćanja korisnicima mogu iznositi do 50% prihvatljivih troškova projekta.

3.4. Podmjera 4 Sanacija i obnova opožarenih šumskih površina te sanacija i obnova šumskih površina oštećenih bolestima, štetnicima i događajima povezanim s promjenama klime

3.4.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici u ovoj podmjeri su posjednici šuma i šumskih zemljišta, udruženja šumoposjednika, pravni subjekti koji gospodare šumama, šumskim zemljištima i lovištima, jedinice lokalne i regionalne uprave.

3.4.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Troškovi uklanjanja uništene, oštećene, zaražene i druge nepoželjne vegetacije i materijala nakon nepogode
- Troškovi pripreme staništa za obnovu šumskog potencijala
- Troškovi izgradnje i obnove protupožarnih prometnica za potrebe obnove šumskog potencijala
- Troškovi uređenja vodnog režima za obnovu šumskog potencijala
- Troškovi nabave, sadnje i sjetve šumskog reprodukcijanskog materijala
- Troškovi zaštite obnovljenog šumskog potencijala od abiotskih i biotskih čimbenika
- Troškovi njege obnovljenog šumskog potencijala
- Troškovi ostalih radnji nužnih za uspješnu obnovu šumskog potencijala (resurekcijske sječe, njega sječom na čep i drugo)

- Troškovi obnove genofonda ugroženih autohtonih vrsta divljači
- Troškovi izrade projekata razminiranja, radova razminiranja i pretraživanja minski sumnjivih površina za potrebe sanacije i obnove šumskog potencijala
- Troškovi izrade studije izvedivosti
- Troškovi izrade studije utjecaja na okoliš
- Usluge inženjera, konzultanata, revizije, evaluacije
- Troškovi monitoringa i izrade studija procjene opasnosti od štetnih biotskih i abiotskih čimbenika
- Troškovi izrade projekata i potrebnih studija i analiza potrebnih za obnovu šumskog potencijala

3.4.3. Uvjeti prihvatljivosti

Ulaganje mora biti u skladu sa šumsko-gospodarskim planovima, sa odredbama Zakona o šumama i odgovarajućim podzakonskim aktima.

Za protupožarne aktivnosti prihvatljivim se smatraju ona područja koja se nalaze u području I., II. i III. stupnja opasnosti od požara (visokog i srednjeg rizika). Za ostale aktivnosti prevencije, sanacije i obnove uzima se ruralno područje RH.

3.4.4. Visina i intenzitet potpore

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po investiciji (projektu) iznosi 10.000 €
- max vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 3 mil €
- max vrijednost javne potpore tijekom programskog razdoblja po korisniku i ovoj mjeri iznosi 20 mil €

Intenzitet potpore izražen je kao udio javne potpore u prihvatljivim troškovima ulaganja.

Avansna plaćanja korisnicima mogu iznositi do 50% prihvatljivih troškova projekta.

Ulaganja u svrhu poboljšanja otpornosti i okolišne vrijednosti šumskih ekosustava

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 22. 1d i članak 26.

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinosa fokus područjima i ciljevi mjere

Šumski ekosustavi uslijed klimatskih promjena postaju sve osjetljiviji na biotske i abiotske čimbenike, stoga posebnu pozornost treba posvetiti njihovom očuvanju i povećanju njihove otpornosti i okolišne vrijednosti.

Degradirane sastojine, osobito na krškim staništima, zbog svoje strukture, klimatskih i stanišnih uvjeta vrlo su osjetljive, kako na šumske požare, tako i na ostale abiotske i biotske čimbenike. Uz to, nemaju primarno gospodarsku ulogu već njihove općekorisne vrijednosti višestruko nadmašuju vrijednost drvne mase. S obzirom na važnost ovih šuma za osjetljiva krška područja kao i degradiranim šumama na ostalim područjima, potrebno ih je šumsko-

uzgojnim radovima prevesti u viši uzgojni oblik kako bi se doprinijelo njihovoj otpornosti i povećanju općekorisnih funkcija. Dugoročno, ova mjera doprinijela bi i povećanju gospodarske vrijednosti ovih šuma, kao i mogućnosti korištenja energije iz obnovljivih izvora u ruralnim krškim područjima.

Zbog svoje strukture šumske kulture su izrazito osjetljive na biotske i abiotske čimbenike. U trenutku ispunjenja svoje primarne svrhe, zaštita i priprema staništa za pridolazak autohtonih vrsta drveća, potrebno je provesti njihovu konverziju u mješovite šume autohtonih vrsta drveća. Isto je poželjno i zbog činjenice da su mješovite šume upravo zbog svoje strukture puno otpornije na biotske i abiotske čimbenike od šumskih kultura, te imaju veću biološku raznolikost, što pridonosi boljem ispunjavanju općekorisnih funkcija. Pored navedenog, mješovite sastojine poželjno je u svrhu povećanja okolišne vrijednosti šumskih ekosustava oplemeniti sadnjom rijetkih i/ili ugroženih vrsta drveća.

Određene autohtone vrste divljači, kao neizostavni dio šumskih ekosustava, nalaze se daleko ispod svojih stanišnih kapaciteta. Razlozi takvom stanju su različiti, višebrojni i međusobno isprepleteni. Determinacijom limitirajućih faktora napretka, moglo bi se zasigurno utjecati na porast brojnosti populacija i širenje područja gospodarenja na održiv i potrajan način. Bolji nadzor i brži protok informacija osigurao bi pravovremene zahvate u staništu i populaciji. Usklađivanje brojnosti ovih vrsta sa stanišnim potencijalima povećala bi se stabilnost populacija i održivo korištenje što bi u konačnici dovelo do povećanja okolišne vrijednosti šumskog ekosustava.

Glavni cilj ove mjere je povećanje otpornosti šumskih ekosustava na biotske i abiotske čimbenike, povećanje okolišne vrijednosti šumskih ekosustava te očuvanje i povećanje biološke raznolikosti.

Ova mjera pridonosi prioritetu 4 – Obnavljanje, očuvanje i promicanje ekosustava ovisnih o šumarstvu s naglaskom na fokus područja 4A, te prioritetu 5 – Promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru, s naglaskom na fokus područja 5E

3. Opis mjere i razina potpore

Potpore iz ove mjere mogu se dodijeliti za pokrivanje troškova koji nastaju prilikom izvođenja sljedećih radnji koje imaju za cilj povećanje otpornosti i okolišne vrijednosti šumskih ekosustava:

- a) provođenje šumsko-uzgojnih zahvata rekonstrukcije i konverzije šuma u svrhu poboljšanja strukture, otpornosti i zdravstvenog stanja;
- b) izvođenje radova konverzije vrsta drveća u svrhu zamjene postojećih šumskih kultura mješovitim sastojinama autohtonih vrsta;
- c) oplemenjivanje šuma rijetkim i ugroženim vrstama drveća s naglaskom na šumske voćkarice, gorski javor, nizinski brijest, pitomi kesten, tisa, božikovina i druge;

d) unos i uzgoj deficitarnih vrsta autohtone divljači s naglaskom na zec obični, jarebica, kamenjarka, trčka skvržulja, jelen obični, divokoza i druge u lovišta u svrhu povećanja bioraznolikosti šumskih ekosustava;

e) utvrđivanje uzročnika deficitarnog stanja autohtone divljači odnosno determiniranje svih limitirajućih faktora rasta i napretka populacija s donošenjem smjernica za daljnji uzgoj

f) uvođenje i unaprjeđenje bioloških metoda zaštite šuma.

3.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici u ovoj mjeri su posjednici šuma i šumskih zemljišta, udruženja šumoposjednika, pravni subjekti koji gospodare šumama, šumskim zemljištima i lovištima, jedinice lokalne i regionalne uprave.

3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Za ulaganja u sklopu ove mjere prihvatljivi su sljedeći troškovi i ulaganja:

- Troškovi izvođenja radova potrebnih za rekonstrukciju i konverziju šuma (pripremni radovi, nabava i sjetva i/ili sadnja šumskog reprodukcijskog materijala, njega šuma, zaštita od biotskih i abiotskih čimbenika i drugo);
- Troškovi izvođenja radova konverzije vrsta u šumama (priprema staništa, nabava i sjetva i/ili sadnja šumskog reprodukcijskog materijala, njega šuma, zaštita od biotskih i abiotskih čimbenika i drugo);
- Troškovi izvođenja pripremnih radova, nabave i sjetve i/ili sadnje šumskog reprodukcijskog materijala, zaštite i njega rijetkih i ugroženih vrsta drveća;
- Troškovi izgradnje objekata za zaštitu, uzgajanje i kontrolu populacije divljači (hranilišta, solišta, pojilišta i drugo);
- Troškovi introdukcije deficitarnih vrsta divljači;
- Troškovi izrade studije o deficitarnim autohtonim populacijama divljači sa smjericama za daljnji uzgoj;
- Troškovi izrade studije stanišnih kapaciteta za deficitarne vrste autohtone divljači;
- Troškovi primjene bioloških metoda zaštite šuma;
- Troškovi izrade studije utjecaja na okoliš;
- Troškovi izrade studije izvedivosti;
- Usluge inženjera, konzultanata, revizije i evaluacije.

3.3. Uvjeti prihvatljivosti

Ulaganje mora biti u skladu sa šumsko-gospodarskim planovima, sa odredbama Zakona o šumama i odgovarajućim podzakonskim aktima.

3.4. Visina i intenzitet potpore

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po investiciji (projektu) iznosi 20.000 €
- max vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 1 mil €
- max vrijednost javne potpore tijekom programskog razdoblja po korisniku i ovoj mjeri iznosi 10 mil €

Intenzitet potpore izražen je kao udio javne potpore u prihvatljivim troškovima ulaganja.

Avansna plaćanja korisnicima mogu iznositi do 50% prihvatljivih troškova projekta.

Ulaganja u šumarske tehnologije te u proizvodnju i marketing šumskih proizvoda

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1;
članak 22, stavak 1e i članak 27
Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Nezadovoljavajuća tehnološka razina strojeva, alata i opreme u vlasništvu privatnih šumoposjednika te malih i srednjih poduzetnika pri izvođenju radova u šumarstvu, dovodi do narušavanja zdravlja izvođača radova, smanjenja sigurnosti izvođenja šumskih radova, te povremenih prekomjernih oštećenja šumskog ekosustava. Glavni cilj ove mjere je uvođenje novih tehnika i tehnologija, koje će biti ekološki prihvatljive, te će podići ekonomsku i ekološku vrijednost šume i šumskog zemljišta.

Zbog velikih površina šuma i šumskih zemljišta značajan postotak stanovništva, poglavito iz ruralnih krajeva, zaposlen je u sektoru šumarstva i/ili ima indirektnu korist od šuma. Privatni izvođači radova u šumarstvu, zbog skupe nabavne cijene strojeva i alata, često koriste ekološki nepovoljne i za ljudsko zdravlje i okoliš štetne strojeve, alate i postupke. Kako bi se očuvala i povećala stabilnost šumskih ekosustava potrebno je uvođenje novih tehnika i tehnologija, prvenstveno onih koje zadovoljavaju načelo 5E (energetsko, ekološko, ekonomsko, ergonomsko i estetsko izvođenje šumskih radova). Njihovim uvođenjem povećat će se ekonomska vrijednost šuma i proizvodnost sustava pridobivanja drva, što posljedično znači i povećanje dobiti privatnih izvođača radova.

Zbog značajnog utjecaja šuma na režim voda i povoljno stanje cjelokupnog šumskog ekosustava potrebno je pri izvođenju šumskih radova koristiti biogoriva i biomaziva, kako bi se što više smanjio nepovoljni utjecaj izvođenja mehaniziranih radova u šumama.

Upravo iz činjenice bogatstva različitim tipovima šumskih ekosustava proizlazi da Republika Hrvatska ima veliki, do sada nedovoljno iskorišteni potencijal za proizvodnju šumske biomase. Ova tvrdnja se poglavito može primijeniti u šumama privatnih šumoposjednika, u kojima se prvenstveno proizvodi jednometarsko ogrjevno drvo. Zbog velikog potencijala za proizvodnju šumske biomase potrebno je razviti nove tehnologije pridobivanja šumske biomase i u operativnu upotrebu uvesti nove strojeve za njeno ekonomski opravdano pridobivanje s nepristupačnih područja.

Pored navedenog problema pridobivanja šumske biomase, još je jedna do sada nedovoljno iskorištena funkcija šuma u Republici Hrvatskoj, a to je korištenje nedrvenih šumskih proizvoda. Nedrvni šumski proizvodi su veliki potencijalni produkti prirodnih šuma u Hrvatskoj, zbog čega je takvim proizvodima moguće pridodati dodanu vrijednost prodajom pod znakom ekološke proizvodnje.

Ova mjera pridonosi prioritetu 1 – Poticanje znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima s naglaskom na fokus područja 1A, 1C, te prioritetu 5 – Promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru, s naglaskom na fokus područja 5C.

3. Opis mjere i razina potpore

Potpore iz ove mjere uključuju:

- poticanje primjene novih tehnika i tehnologija za izvođenje radova u šumarstvu, koje zadovoljavaju energetska, ekološka, ekonomska, ergonomska i estetska izvođenja šumskih radova
- poticanje nabave strojeva, alata i opreme, koji zadovoljavaju načelo 5E za radove u šumarstvu
- poticanje korištenja biogoriva i biomaziva pri izvođenju radova u šumarstvu
- poticanje promocije i proizvodnje nedrvenih šumskih proizvoda i drvenih šumskih proizvoda prije industrijske proizvodnje
- poticanje korištenja inovacija u šumarskom sektoru
-

3.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici u ovoj mjeri su posjednici šuma i šumskih zemljišta, udruženja šumoposjednika, mali i srednji izvođači radova u šumarskom sektoru te jedinice lokalne i regionalne uprave.

3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Za ulaganja u sklopu ove mjere prihvatljivi su sljedeći troškovi i ulaganja:

- troškovi uvođenja tehnike i tehnologije za radove u šumarstvu
- troškovi nabave strojeva, alata i opreme za obavljanje poslova u šumarstvu koji zadovoljavaju energetska, ekološka, ekonomska, ergonomska i estetska izvođenja šumskih radova
- troškovi obuke djelatnika za rad s strojevima, alatima i opremom za obavljanje poslova u šumarstvu
- sufinanciranje razlike u cijeni između biogoriva i biougljika i mineralnih goriva i ulja
- troškovi proizvodnje i promocije nedrvenih šumskih proizvoda i drvenih šumskih proizvoda prije industrijske proizvodnje
- troškovi postupka ishođenja certifikata ekološkog podrijetla drvenih i ne drvenih šumskih proizvoda
- troškovi postupka ishođenja certifikata o okolišnoj pogodnosti strojeva, alata, opreme i postupaka za izvođenje šumskih radova
- Usluge inženjera, konzultanata, revizije i evaluacije
- Izrada studije izvedivosti
- Izrada studije utjecaja na okoliš

3.3. Uvjeti prihvatljivosti

Ulaganje mora biti u skladu sa šumsko-gospodarskim planovima, sa odredbama Zakona o šumama i odgovarajućim podzakonskim aktima.

3.4. Visina i intenzitet potpore

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po investiciji (projektu) iznosi 30.000 €
- max vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 1.5 mil €
- max vrijednost javne potpore tijekom programskog razdoblja po korisniku i ovoj mjeri iznosi 3 mil €

Avansna plaćanja korisnicima mogu iznositi do 50% prihvatljivih troškova projekta.

Osnivanje proizvođačkih grupa

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 28

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Značajni udio u strukturi poljoprivrednih gospodarstava imaju mala gospodarstva prosječne veličine do 3ha, čije površine čine gotovo polovicu ukupno obrađenog poljoprivrednog zemljišta. Rascjepkanost poljoprivrednih gospodarstava te nepovezanost poljoprivrednih proizvođača sprječava pružanje potrebne količine i kvalitete poljoprivrednih proizvoda na tržište.

Cilj mjere je potaknuti osnivanje i rad grupa proizvođača, što će dovesti do povećanja koncentracije proizvodnje i ponude, te bolje prilagodbe proizvodnje zahtjevima tržišta, a time i povećanja dodane vrijednosti u poljoprivredi.

Mjera doprinosi boljoj integraciji primarnih poljoprivrednih proizvođača u lanac prehrane (P3A).

3. Opis mjere i razina potpore

Potpore u sklopu ove mjere dodjeljuje se kako bi se olakšalo osnivanje proizvođačkih grupa u poljoprivrednom i šumarskom sektoru kako bi se olakšalo uspostavljanje i administrativno poslovanje proizvođačkih grupa za potrebe:

- prilagodbe zahtjevima tržišta proizvodnje i proizvoda proizvođača koji su članovi proizvođačkih grupa,
- zajedničkog plasiranja robe na tržište, uključujući pripremu za prodaju, centralizaciju prodaje i ponude kupcima na veliko,
- stvaranja zajedničkih pravila o informacijama o proizvodnji, posebno u pogledu ubiranja plodova i dostupnosti,
- ostalih aktivnosti koje mogu provoditi proizvođačke grupe, kao što je razvoj poslovnih i marketinških vještina i organizacije te olakšavanje inovativnih procesa.

3.1. Prihvatljivi korisnici

Korisnici su proizvođačke grupe priznate od Ministarstva nadležnog za poljoprivredu i šumarski sektor.

3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Administrativni troškovi osnivanja proizvođačke grupe

- Ulaganje u zajednički marketing poljoprivrednih te šumskih drvnih i nedrvnih proizvoda (priprema za prodaju, stavljanje na tržište proizvoda svojih članova, centralizaciju prodaje prerađivačkim i trgovačkim tvrtkama, zajednička politika)
- Troškovi zajedničkih projekata za informiranje i promociju.
- Administrativni rad proizvođačke grupe:
 - Najam i uređenje prostora i kupnja opreme vezane za obavljanje djelatnosti
 - Troškovi registracije proizvođača
 - Trošak kupnje i instalacije informatičke i ostale opreme
 - Trošak uredskog materijala,
 - Trošak plaće administrativnog zaposlenika za potrebe proizvođačke grupe
- Kupnja i ugradnja opreme za potrebe zajedničkog marketinga poljoprivrednih prehrambenih i šumskih drvnih i nedrvnih proizvoda proizvođačke grupe.

Tijekom prijelaznog razdoblja do priznavanja proizvođačke organizacije, proizvođačkoj grupi može se dodijeliti potpora:

- u svrhu poticanja njenog osnivanja i vođenja administrativnih poslova,
- za pokriće dijela investicija potrebnih za dobivanje priznavanja, koje su proizvođačke grupe predložile u planu priznavanja.

Potpora u svrhu poticanja njenog osnivanja i vođenja administrativnih poslova utvrđuje se za svaku proizvođačku grupu na temelju vrijednosti utržene proizvodnje.

3.3. Uvjeti prihvatljivosti

Potpora se odobrava za uspostavu proizvođačkih grupa koje su u rangu malih i srednjih poduzeća. Isplata se vrši u godišnjim paušalnim iznosima na temelju ostvarenog prometa proizvođačke grupe i to tijekom 5 godina od datuma priznavanja proizvođačke grupe na temelju njihovog poslovnog plana. Isplata zadnje rate izvršit će se samo u slučaju potvrde točne provedbe poslovnog plana.

3.4. Visina i intenzitet potpore

Za osnivanje proizvođačkih grupa u prvoj godini se isplaćuje potpora u iznosu od 10% vrijednosti proizvodnje plasirane na tržište svojih članova u trogodišnjem razdoblju koje prethodi godini pristupanja proizvođačkoj organizaciji.

U slučaju proizvođačkih grupa u šumarskom sektoru, potpora se izračunava na temelju prosječne vrijednosti utržene proizvodnje svojih članova u pet godine prije priznavanja grupa, isključujući najveću i najnižu vrijednost.

U sljedećim se godinama vrši paušalno godišnje plaćanje koje se temelji na ostvarenom prometu proizvođačke grupe, a izračunava se na osnovu godišnje prodaje proizvođačke grupe i prati silazan tok.

Najviši iznos potpore za svaku proizvođačku grupu ne može biti veći od 100.000 EUR godišnje, bez obzira na stvarni obračun moguće potpore.

Agro-okoliš i klima

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 29

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Mjera je, kao odgovor na sve veću potrebu za održivim ruralnim razvojem, kreirana sa željom da se potakne poljoprivrednike u korištenju proizvodnih metoda koje su spojive sa zahtjevima šire društvene zajednice za očuvanjem i poboljšanjem okolišnih uvjeta. Istovremeno se postiže zaštita karakterističnih krajobrazova, prirodnih resursa, tla i genetske raznolikosti od daljnjeg propadanja ili gubitka.

Uspostava, očuvanje i obogaćivanje ekosistema ovisnih o poljoprivredi i šumarstvu, s težištem na slijedećim područjima od interesa:

- a) uspostava, očuvanje i obogaćivanje bioraznolikosti, uključujući Natura 2000 područja i područja visoke prirodne vrijednosti
- b) poboljšanje gospodarenja vodom i zemljom i doprinos dostizanju ciljeva vodne direktive
- c) poboljšanje gospodarenja tlom, gnojivima, pesticidima i upravljanja erozijom

Unapređenje učinkovitost resursa i potpora prelasku na privredu s niskim udjelom ugljika i klimatski prilagodljivu u sektoru poljoprivrednom, prehrambenom i šumskom sektoru, s težištem na slijedećim područjima od interesa:

- a) povećanje učinkovitosti korištenja vode u poljoprivredi
- b) povećanje učinkovitosti korištenja energije u poljoprivredi i preradi hrane
- c) olakšavanje opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije, nus-proizvoda, otpada, ostataka i drugih neprehrambenih sirovina za potrebe bioprivrede
- d) smanjenje emisije stakleničkih plinova i amonijaka iz poljoprivrednih izvora te poboljšanje kvalitete zraka
- e) poticanje vezivanja CO₂ (sekvencijacija) u poljoprivredi i šumarstvu.

Cilj mjere je umanjiti i/ili izbjeći negativan utjecaj poljoprivrede na okoliš te održati i poboljšati biološku raznolikost.

3. Opis mjere i razina potpore

Mjera se sastoji od 22 podmjere združenih u šest paketa.

Potpore je u vidu godišnjeg plaćanja po jedinici površine ili grlu/kljunu kao naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat pridržavanja posebnih uvjeta koji nadilaze minimalno propisane uvjete.

1. Paket I - Poboljšanje plodnosti tla i zaštita od erozije

1.1. PODMJERA: OBRADA TLA I SJETVA NA TERENU S NAGIBOM ZA ORANIČNE JEDNOGODIŠNJE KULTURE

1.1.1. Razlozi za podmjeru i ciljevi

Ova mjera ima za cilj sprječavanje erozijskih procesa vodom i vjetrom na ratarskim površinama koje su ugrožene erozijom. Potpore poljoprivrednicima koji kontinuirano koriste poljoprivredno zemljište na terenima s nagibom su nužne kako bi se nadoknadili dodatni troškovi poljoprivredne proizvodnje. Ove će potpore doprinijeti održavanju i promicanju održivih sistema poljoprivredne proizvodnje.

Umjesto dosadašnjeg pojedinačnog (osobnog) znanstvenog pogleda na problematiku zaštite okoliša od erozije treba pristupiti integralnom sagledavanju borbe protiv erozije.

1.1.2. Posebni uvjeti za podmjere

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela koja ima prosječni nagib 7-15%.

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- Izrada plana gnojidbe i bilanciranja hranjiva
- Izrada plana plodoreda
- Primjena tropoljnog plodoreda
- Obrada tla i sjetva okomito na pad terena
- Ukoliko se ne obrađuje i sije okomito na pad terena obavezna je sjetva pokrovnih usjeva (kulture za zelenu gnojidbu ili krmno bilja)

1.2. PODMJERA: ZATRAVNJIVANJE TRAJNIH NASADA

1.2.1. Razlozi za podmjere i ciljevi

Većina trajnih nasada u Hrvatskoj je na terenima sa nagibom koji omogućava optimalne agroklimatske uvjete za rast i razvoj voćnjaka i vinograda. Mjera ima cilj spriječiti eroziju utjecajem kiše ili vjetra. Smanjenjem erozije zadržati će se humusni sloj a sadnjom jednogodišnjih i višegodišnjih travnjaka bit će postignuta zaštita isušivanja tla u nasadu, povećanje bioraznolikosti te zelena gnojidba.

1.2.2. Posebni uvjeti za podmjere

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela koja ima prosječni nagib 7-15% pod trajnim nasadom voćnjaka ili vinograda.

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- Izrada plana gnojidbe i bilanciranja hranjiva
- površina unutar trajnog nasada mora biti zatravnjena na cijeloj površini
- u slučaju posebnih agroekoloških uvjeta ili tipa tla moguće je zatravniti svaki drugi red.

1.3. PODMJERA: USPOSTAVA I ODRŽAVANJE TERASA

1.3.1. Razlozi za podmjere i ciljevi

Terasirane površine sa tradicionalnom poljoprivredom, obilježene uzgojem raznolikih kultura, prostorni su element koji se javlja oko polja. One se izravno vežu na polje, na mjestima gdje teren dobiva nagib, pa se trebao terasirati. Razlozi za ovu podmjere se sprječavanje erozije u mediteranskim i submediteranskim područjima od erozije. Odnose se na uspostavu novih terasastih nasada i obnovu već postojećih.

1.3.2. Posebni uvjeti za podmjere

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela koja ima prosječni nagib jednak ili veći od 9% .

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- Izrada plana gnojidbe i bilanciranja hranjiva
- Postojeće terase je potrebno redovito održavati
- Na prihvatljivim ARKOD parcelama uspostaviti terase propisane širine na način da se u obveznom petogodišnjem razdoblju izgradi 100% terase na prihvatljivoj ARKOD parceli
- U prvoj godini je potrebno obnoviti postojeće ili uspostaviti nove terase minimalno na 30% prihvatljivih površina

1.4. PODMJERA: USPOSTAVA VJETROZAŠTITNIH POJASEVA

1.4.1. Razlozi za podmjeru i ciljevi

Pod utjecajem dominantnih vjetrova, u prvom redu bure koja u priobalnom i obalnom dijelu RH, te na otocima, nastaju ozbiljne štete uzrokovane eolskom erozijom na poljoprivrednim kulturama; voćnjacima, vinogradima i povrtlarskim kulturama.

1.4.2. Posebni uvjeti za podmjeru

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela.

Obveznici ove podmjere moraju ispuniti sljedeće uvjete:

- Uspostava vjetro-zaštitnog pojasa od zavičajnih vrsta drveta (topola, jablan, čempres, javor i sl.)
- Uspostava vjetro-zaštitnog pojasa okomito na smjer dominantnog vjetra
- Gustoća sadnje 1-1,5 m za jednoredni pojas,
- Cik-cak, trokutna sadnja ili dvoredni pojas za konturne oblike
- Najmanja udaljenost dužina vjetro-zaštitnog pojasa 150 m
- Uspostava zaštitnih mjera od eolske erozije na tlima lakšeg mehaničkog sastava
- Održavanje postojećih zaštitnih pojaseva uz uvjet nadomještanja drveća u nizu odnosno osiguranja funkcionalnosti postojeće vegetacije

1.5. PODMJERA: KONZERVACIJSKI SUSTAVI OBRADJE TLA ZA ORANIČNE KULTURE

1.5.1. Razlozi za podmjeru i ciljevi

Konvencionalna obrada tla u agroekološkim uvjetima u Republici Hrvatskoj dovodi do niza neželjenih učinaka na fizikalno-kemijske i mikrobiološke značajke tla. Posljedice oštećenja tla vidljive su kao poremećaj vodozračnih prilika, otežana penetracija korijena, povećan utrošak energije za obradu, smanjenje humusa, pad prinosa, zakiseljavanje tla i slično. Cilj je podmjere smanjiti broj prohoda na proizvodnoj tabli, popraviti vodozračne odnose, povećati razinu humusa u tlu, smanjiti utrošak energije potreban za obradu te ublažiti ostale neželjene posljedice koje se javljaju korištenjem konvencionalnih metoda obrade tla.

1.5.2. Posebni uvjeti za podmjeru

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela na kojoj se uzgajaju jednogodišnje kulture.

Obveznici ove podmjere moraju poštivati sljedeće uvjete:

- izrada plana gnojidbe i bilanciranja hranjiva
- izrada plana plodoreda
- primjena troljnjog plodoreda
- umjesto klasične obrade tla (temeljene na oranju plugom) koristiti obradu tla bez pluga i direktnu sjetvu;
- koristiti prilikom obrade i sjetve primjerene strojeve i priključke

1.6. PODMJERA: ŠIROKI PLODORED

1.6.1. Razlozi za podmjeru i ciljevi

Moderna poljoprivredna proizvodnja u današnje vrijeme usmjerena ka poljoprivredi visokih prinosa i najčešće monokulturnom proizvodnjom uz izuzetno veliku primjenu mineralnih gnojiva i sredstava za zaštitu bilja. Upravo ovakav tip proizvodnje nepovoljno utječe na stanje okoliša i degradaciju tla kao poljoprivrednog prostora.

Plodored je sistem biljne proizvodnje koji se na oranicama najviše prakticira, a predstavlja pravilnu izmjenu usjeva, prostornu (poljosmjena) i vremensku (plodosmjena), na proizvodnim površinama.

Sistematska i sukcesivna izmjena kultura na jednoj te istoj površini ima tri osnovne zadaće, a to su:

- a) gospodarsko-tehničko-organizacijska,
- b) ekonomska,
- c) biološka (rotacijom usjeva smanjuje se zakorovljenost, pojava bolesti i štetnika).

Uzgojem kulturnih biljaka u plodoredu ostvarujemo najveću racionalnost i optimalnost bioloških, organizacijskih i prostornih utjecaja na tlo i biljku. Pravilnim plodoredom želimo uz odgovarajuću tehnologiju proizvodnje što bolje nadomjestiti biološku ravnotežu spontanih fitocenoza.

1.6.2. Posebni uvjeti za podmjere

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela koja je u sustavu ratarske i povrtlarske proizvodnje.

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- Izrada plana gnojidbe i bilanciranja hranjiva
- Izrada plana plodoreda
- Primjena peteropoljnog plodoreda pri čemu se zabranjuje uzastopna sjetva jarih i ozimih žitarica
- Zabranjena je sjetva bile koje kulture dvije godine uzastopno
- Trave, djeteline ili smjese istih ne smiju biti predusjev okopavinama.

2. Paket II - Zaštita genetskih resursa

2.1 PODMJERA: IZVORNE I ZAŠTIĆENE PASMINE DOMAĆIH ŽIVOTINJA

2.1.1. Razlozi za podmjere i ciljevi

Cilj podmjere je kompenzacija poljoprivrednicima dodatnih troškova (u proizvodnji/uzgoju) i gubitka prihoda (zbog smanjenja vrijednosti izlaznih proizvoda farme) koji su povezani s uzgojem izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja.

2.1.2. Posebni uvjeti za podmjere

Prihvatljivo su je ono grlo/kljun uzgojno valjane izvorne i zaštićene pasmine domaćih životinja, koje je upisano u Jedinstveni registar domaćih životinja i središnji popis matičnih grla, odnosno Središnji registar kopitara, odnosno Središnji popis matičnih jata i matični popis ovlaštenih organizacija za uzgoj uzgojno valjanih kopitara.

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- držati minimalni obvezni broj zaštićenih i izvornih pasmina izražen u uvjetnim grlima tijekom cijelog obveznog razdoblja.
- U slučaju prodaje ili izlučenja obvezan je nadomjestiti jednaki broj uvjetnih grla bilo kojom ZIP životinjom u roku od 30 dana.

Izvorne i zaštićene pasmine domaćih životinja definirane su u Popisu izvornih i zaštićenih pasmina i sojeva domaćih životinja i njihovom potrebnom broju (NN 127/98, 73/03, 39/06, 126/07 i 70/09).

Konverzijska tablica:

Bikovi, krave i druga goveda starija od dvije godine, kopitari stariji od šest mjeseci	1,0 UG
Goveda od šest mjeseci do dvije godine	0,6 UG
Goveda mlađa od šest mjeseci	0,4 UG
Ovce	0,15 UG
Koze	0,15 UG
Rasplodne krmače > 50 kg	0,5 UG
Ostale svinje	0,3 UG
Kokoši	0,014 UG
Ostala perad	0,003 UG
(1) Ta stopa konverzije može se povećati uzimajući u obzir znanstvene argumente koji se obrazlažu i primjereno pojašnjavaju u Programima Ruralnog Razvoja.	

2.2. PODMJERA: OČUVANJE IZVORNIH I ZAŠTIĆENIH VRSTA I KULTIVARA POLJOPRIVREDNOG BILJA

2.2.1. Razlozi za podmjeru i ciljevi

Stare, tradicionalne sorte i populacije sve više nestaju iz proizvodnje. Kao posljedica toga, smanjena je genetska raznolikost poljoprivrednog bilja, a time i genetska pričuva o kojoj ćemo ovisiti kako bismo zadovoljili nepredviđene potrebe budućih promjena u svijetu i društvu. Očuvanje genetskih izvora osigurava dostupnost bioraznolikosti poljoprivrednicima, oplemenjivačima i istraživačima, kao i korištenje budućim generacijama.

2.2.2. Posebni uvjeti za podmjeru

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela na kojima se uzgajaju poljoprivredne vrste i kultivari definirani u popisu koji je sastavni dio PRR.

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- dokazati porijeklo nabave sjemenskog ili sadnog materijala valjanom ispravom
- voditi zapise o proizvodnji te dostavljati izvješća o urodu nadležnom tijelu

2.3 PODMJERA: POTICAJI ZA AKTIVNOSTI UZGOJNIH ORGANIZACIJA NA OČUVANJU GENETSKIH RESURSA (BILJNIH, ŽIVOTINJSKIH)

2.3.1. Razlozi za podmjeru i ciljevi

Nastojanje očuvanja genetskih resursa pojedinih biljnih i životinjskih vrsta u svrhu doprinosa pomoći kod ex-situ, in-situ očuvanja, inventarizacije, uspostava on-line baze podataka i promicanja značaja izvornih i rijetkih biljnih vrsta i pasmina domaćih životinja u poljoprivredi.

Povećanjem populacije izvornih i rijetkih biljnih i životinjskih vrsta, povećao bi se i njihovo iskorištavanje u poljodjelstvu kao i za potrebe očuvanja genetske banke.

2.3.2. Posebni uvjeti za podmjeru

Prihvatljivi korisnici :

Udruge uzgajivača, saveza uzgajivača i središnjeg saveza uzgajivača zaštićenih izvornih i zaštićenih pasmina životinja kao i udruge i organizacije uzgajivača autohtonih biljnih vrsta i izvornih sorti.

Prihvatljivi troškovi (repromaterijal, stručno osposobljavanje, edukacije) uzgojnih organizacija koji su vezani za aktivnosti očuvanja genetskih resursa (biljnih i životinjskih) Aktivnosti obuhvaćene ovom mjerom su:

- a) ex-situ očuvanja (vrste biljaka i životinja)
- b) rijetke biljke
- c) in-situ očuvanja na farmi (životinjske vrste)
- d) vođenje on- line registara
- e) transakcijski troškovi za dobivanje certifikata
- f) prijenos informacija (katalozi, letci, godišnja izvješća, predavanja, usavršavanja znanja)

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- registrirani kao Udruge uzgajivača, savez uzgajivača i središnji saveza uzgajivača zaštićenih izvornih i zaštićenih pasmina životinja kao i udruge i organizacije uzgajivača autohtonih biljnih vrsta i izvornih sorti
- osigurati uvjete za očuvanju genetskih resursa (vrste biljaka i životinja)
- posjedovati biljne ili životinjske genetske resurse u svrhu ex-situ, in-situ očuvanja

3. Paket III - Očuvanje bioraznolikosti

3.1. PODMJERA: OČUVANJE I REVITALIZACIJA TRADICIJSKIH VIŠEGODIŠNJIH NASADA (VOĆNJAKA, VINOGRADA)

3.1.1. Razlozi za podmjeru i ciljevi

Razvoj intenzivnog voćarstva donio je uz povećanje prinosa i negativne efekte u smislu redukcije sortimenta s jedne strane i selekciju sorti koje su manje otporne na štetnike i bolesti te zahtijevaju intenzivnu zaštitu. Razlog za ovu podmjeru je upravo u očuvanju tradicionalnih sorti koje su prilagođene lokalnim pedoklimatskim značajkama i otpornije na bolesti ali s manjim prinosom.

Mjera ima za cilj:

- očuvanje tradicijskih voćnjaka i vinograda, kao tradicijskih elemenata ruralnog krajobraza
- očuvanje ekosustava u voćnjacima i vinogradima,
- očuvanje tradicijskih sorti voća i vinove loze,

3.1.2. Posebni uvjeti za podmjeru

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela pod ekstenzivnim nasadom voćnjaka i vinograda.

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- Minimalno 80% nasada čine tradicijske sorte sa popisa koji je sastavni dio PRR
- održavati tradicijski voćnjak i vinograd (odstranjivati suhe i bolesne grane),
- vršiti nadopunu praznih mjesta tradicijskim sortama sa popisa
- održavati travnati pokrov (zatravniti jednogodišnjim i višegodišnjim travama najmanje svaki drugi red).

3.2. PODMJERA: OČUVANJE PRIRODNIH TRAVNJAKA BOGATIH VRSTAMA

3.2.1. Razlozi za podmjeru i ciljevi

Travnjaci su važna prirodna staništa i ključni su za zaštitu krajobrazne i sveukupne biološke raznolikosti. Ciljevi ove podmjere su održavanje prirodnih travnjaka kao staništa bogata

biološkom raznolikošću. Poljoprivrednici se potiču da nastave s tradicionalnom poljoprivrednom praksom i ekstenzivnim gospodarenjem travnjacima.

3.2.2. Posebni uvjeti za podmjeru

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela pod prirodnim travnjacima.

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

Košnja	zabrana primjene sredstava za zaštitu bilja i mineralnih (sintetičkih) gnojiva košnja najmanje jednom godišnje minimalno 10% površine ili najmanje 100 m ² ostaviti nekošeno tijekom cijele godine. Svake godine obvezno mijenjati položaj nekošenog dijela livade obveza održavanja cjelokupne površine od zarastanja drvenastim biljem i zaštita od invazivnih vrsta
Ispaša	gustoća stočnog fonda od 0,2 - do 1 UG/ha trajanje ispaše najmanje 180 dana zabrana primjene sredstava za zaštitu bilja i mineralnih (sintetičkih) gnojiva maksimalno 5% površina može biti obraslo drvenastim biljnim vrstama uklanjanje drvenastih biljnih (iznad 5% površine) i invazivnih vrsta u cilju omogućavanja ispaše nadzor nad ispašom obavezan zabranjeno napasivanje ili košnja na minimalno 10% površina ili 100 m ² , obveza ograđivanja navedene površine

3.3. PODMJERA: OČUVANJE KRŠKIH PAŠNJAKA

3.3.1. Razlozi za podmjeru i ciljevi

Krški pašnjaci su specifične pašnjačke površine koje karakteriziraju degradacija vegetacije i degradacija tla. Uslijed nesmetanog djelovanja vode i vjetra tla su vrlo plitka i stjenovita, siromašna humusom i mineralnim hranjivima, osobito fosforom i kalcijem. Osim pedološki nepovoljnih obilježja, i klima ima utjecaja na slabu bujnost vegetacije. U ljetnom periodu visoke temperature i suše gotovo u potpunosti reduciraju travni pokrov. Upravo u periodu suša koje mogu potrajati 3-4 mjeseca, na napuštenom zemljištu postoji velika opasnost od požara.

Bez obzira na siromašne i nepovoljne prirodne uvjete, kraški su pašnjaci i livade po bogatstvu vrsta najbogatije biljne zajednice Europe. Gubitak travnjaka uzrokovan prestankom ispaše i košnje vodi u osiromašenje biološke raznolikosti. Pri tom se ne radi samo o biljnim vrstama, nego i o nizu drugih skupina. Tu su leptiri i drugi kukci vezani uz travnjačke vrste, ptice koje se na tim travnjacima hrane, gmazovi, gljive, mahovine, lišajevi, pauci.

3.3.2. Posebni uvjeti za podmjeru

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela registrirana kao krški pašnjak.

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- Na pašnjaku ne koristi sredstva za zaštitu bilja i mineralna gnojiva
- zabranjen je unos stranih (alohtonih) i invazivnih vrsta.

- Ne smije se dozvoliti zarastanje i degradacija pašnjačke površine (obrastanje u šikare i šumu).
- Mora se voditi dnevnik ispaše pri čemu je dozvoljena gustoća stočnog fonda od 0,2 - do 1 UG/ha.

3.4. PODMJERA: USPOSTAVA CVJETNIH TRAKA

3.4.1. Razlozi za podmjeru i ciljevi

Intenzivna poljoprivredna proizvodnja koja teži ka specijalizaciji, i smanjivanju fiksnih troškova ima utjecaj na okoliš u smislu redukcije bioraznolikosti. Takva redukcija ima posljedice i za korisne oprašivače u okolišu što daljnje rezultira zatvorenim krugom i daljnjom degradacijom bioraznolikosti kako flore tako i faune.

Uspostavljanje odgovarajućih cvjetnih traka na oranicama i trajnim nasadima, služi za sklonište brojnih korisnih organizama a posebno oprašivača koje one privlače svojim jarkim bojama i intenzivnim mirisima.

3.4.2. Posebni uvjeti za podmjeru

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela.

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- Sijati cvjetne trake smjesom od minimalno 5 vrsti poljskog cvijeća unutar oranica i trajnih nasada
- širina trake iznosi 2 m na oranicama i 1,5 m u trajnim nasadima
- ne smiju se primjenjivati pesticidi i sintetička mineralna gnojiva na i uz trake.

3.5. PODMJERA: OČUVANJE OBILJEŽJA KRAJOBRAZA

3.5.1. Razlozi za podmjeru i ciljevi

Primarna funkcija poljoprivrednog gospodarstva je proizvodnja hrane no ne smijemo zaboraviti i funkciju održavanja vrijednih krajobraza i specifičnih ekosistema.

Intenzifikacija poljoprivrede i napuštanje tradicijskih načina korištenja poljoprivrednog zemljišta dovode do mijenjanja izgleda ruralnih područja.

Krajobrazne karakteristike imaju za funkciju očuvanje bioraznolikosti budući pružaju zaštitu i hranu mnogim organizmima važnim za određeni biotop.

3.5.2. Posebni uvjeti za podmjeru

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela na kojoj su obilježja krajobraza.

3.5.2.1. Sadnja i očuvanje živice

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- Korisnik je obavezan održavati živicu maksimalne širine do 2 metra, uz ostavljanje zaštitnog pojasa uz živicu. Prilikom sadnje i dosađivanja koristiti određene zavičajne vrste.
- zabrana orezivanja živice u periodu od – do (gniježđenje ptica ožujak - kolovoz)
- orezivanje dozvoljeno jednom u dvije do tri godine, samo u smislu održavanja oblika
- maksimalna širina živice 2 m

- minimalna dužina živice je 50 m, maksimalna dužina može iznositi 10% od pojedinačne parcele
- na udaljenosti dva metra od živice ostaviti zaštitnu zonu koju čini prirodna vegetacija (isključene drvenaste vrste)
- u zaštitnoj zoni zabranjeno korištenje gnojiva i pesticida
- u slučaju da se površine napasuju potrebno je ograditi živicu na udaljenosti na dio živice koji nedostaje obavezno nadomjestiti (određene zavičajne vrste)
- sadnja nove živice (određene zavičajne vrste)
- ako se radi o površini većoj od xx ha, do kraja ugovorenog perioda potrebno je posaditi/dosaditi kompletnu dužinu živice

3.5.2.2. Održavanje pojedinačnog drveta

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- u radijusu od 10-15 m od drveta ostaviti zaštitnu zonu koju čini prirodna vegetacija (isključene drvenaste vrste)
- u zaštitnoj zoni zabranjeno korištenje gnojiva i pesticida
- ukoliko stoka ima pristup drvetu potrebno ga je ograditi u širini zaštitne zone
- drvo se ne orezuje niti se odstranjuju odumrle grane bilo na stablu ili na tlu

3.5.2.3. Održavanje drvoreda

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- na udaljenosti dva metra do proizvodne površine ostaviti zaštitnu zonu koju čini prirodna vegetacija (isključene drvenaste vrste)
- u zaštitnoj zoni zabranjeno korištenje gnojiva i pesticida
- ukoliko stoka ima pristup drvetu potrebno ga je ograditi u širini zaštitne zone
- drvored je potrebno održavati minimalno orezivanjem i odstranjivanjem odumrlih grana
- bolesna i odumrla drveća potrebno je zamijeniti novim (određene zavičajne vrste)

3.5.2.4. Održavanje šumarka

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- održavati prirodni sastav šumarka i podržavati zavičajne vrste,
- izbjegavati sječu zaštićenih, rijetkih i ugroženih vrsta drveća, šumskih voćkarica i ostalih vrsta s bobičastim plodovima te ih štiti
- prilikom eventualne obnove strukture šumarka koristiti zavičajne vrste i šumske voćkarice
- ostavljati određeni broj starih dubova, šupljih i trulih stabala
- podržavati tradicionalni sustav gospodarenja
- ne smiju se primjenjivati pesticidi i sintetička mineralna gnojiva

3.5.2.5. Održavanje suhozida

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- Održavati i obnavljati postojeće suhozidove
- Postavljanje novih suhozidova na mjestima gdje su tradicionalno tijekom povijesti postojali kao krajobrazna značajka
- Zabranjeno korištenje veziva prilikom slaganja kamena
- Od ukupne dužine suhozida koji oštećen ili uništen, mora se godišnje nadomjestiti minimalno 20 % dužine.

3.5.2.6. Održavanje lokve

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- Održavati površinu u radijusu 5 m od lokve kao zaštitnu zonu koju čini prirodna vegetacija (isključene drvenaste vrste)
- Na južnoj strani lokve dopustiti razvitak drvenastog bilja kao zaštite od prekomjernog zagrijavanja vode i isušivanja lokve
- u zaštitnoj zoni zabranjeno je korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja
- jednom u tri godine obveza čišćenja dna lokve. Čišćenje se obavlja izvan vegetacijskog perioda ili za vrijeme niskog vodostaja

3.5.2.7. Održavanje jarka

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- u radijusu od 2 m obostrano ostaviti zaštitnu zonu koju čini prirodna vegetacija (isključene drvenaste vrste)
- čistiti površinu jarka od drvenastog bilja najmanje jednom godišnje
- u zaštitnoj zoni zabranjeno korištenje gnojiva i sredstava za zaštitu bilja
- ukoliko se površina na kojoj se nalazi jarak, napasuje, potrebno ga je ograditi u širini zaštitne zone

4. Paket IV - Zaštita podzemnih i nadzemnih voda od štetnog utjecaja poljoprivrede

4.1. PODMJERA: REDUCIRANA GNOJIDBA

4.1.1. Razlozi za podmjeru i ciljevi

Razlozi za ovu podmjeru su smanjivanje prekomjernog unošenja dušika i ostalih hranjiva koji bi potencijalno mogli onečistiti podzemne vode kroz ispiranje ili nadzemne vode kroz otjecanje.

4.1.2. Posebni uvjeti za podmjeru

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela.

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- Podmjera se mora provoditi na minimalno 50% od ukupne površine poljoprivrednog gospodarstva
- Izrada plana gnojidbe i bilanciranja hranjiva
- Izrada plana plodoreda
- Primjena tropoljnog plodoreda
- Prihrana dušikom vrši se split aplikacijama

4.2. PODMJERA: USPOSTAVA BIOLOŠKIH TAMPON ZONA UZ VODOTOKOVE

4.2.1. Razlozi za podmjeru i ciljevi

Poljoprivreda je značajan faktor zagađenja vodotokova kroz korištenje pesticida, mineralnih gnojiva te stajskog gnoja. Korištenje prevelikih količina gnoja ili korištenje u nepovoljnim klimatskim uvjetima dovodi do ispiranja suviška hranjivih tvari koje biljka nije mogla usvojiti, osobito nitrata i fosfata, u vodotokove a zatim i u dublje slojeve tla. Pesticidi

kontaminiraju vodu direktno tijekom aplikacije, ispiranjem ili putem atmosfere (nošenje vjetrom).

Cilj postavljanja bioloških tampon zona uz vodotokove je zaštita od ispiranja gnojiva i pesticida u vodotokove. Istodobno uspostavljanjem bioloških tampona potiče se bioraznolikost ukoliko su na pravi način odabrane vrste drvenastog bilja i trava u takvim trakama.

4.2.2. Posebni uvjeti za podmjere

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela.

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- Poljoprivredno gospodarstvo je obvezno imati minimalno 5 UG
- u zaštitnoj zoni je zabranjeno korištenje pesticida, gnojiva i napasivanje stoke
- na 25 m udaljenosti od zaštitne zone zabranjeno je odlaganje stajskog gnojiva na otvorenom
- zaštitna zona mora biti obrasla prirodnom vegetacijom
- obvezna je košnja ali ne prije kolovoza uz obavezni odvoz pokošenog

Sadržaj podmjere: određuje se pojas zaštitne zone

Nagib	Način primjene gnojiva	Širina zaštitnog pojasa
< 5%	širom (stajski ili mineralni gnoj)	10 m
	u trake ili injektiranjem	5m
5% - 10%	širom (stajski ili mineralni gnoj)	20 m
	u trake ili injektiranjem	15 m
10% - 15%	sve vrste aplikacije	25 m

4.3. PODMJERA: SJETVA POKROVNOG USJEVA (CATCH CROP)

4.3.1. Razlozi za podmjere i ciljevi

Ova mjera ima više ciljeva i nudi rješenje za tematiku koja se proteže na više agro okolišnih problema. Prvenstveno ima svrhu smanjenje ispiranja hranjiva u nadzemne i podzemne vode kao i zaštita tla od erozije putem vode i vjetra, uz povećanje organske tvari u tlu. Jednako je važan i utjecaj na bioraznolikost budući tlo pokriveno biljkama pruža dom i izvor hrane znatnom broju organizama, koji imaju važnu ulogu u prirodi.

4.3.2. Posebni uvjeti za podmjere

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela.

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- Podmjera se mora provoditi na minimalno 40% od ukupne površine poljoprivrednog gospodarstva

- Zabranjeno je korištenje mineralnih gnojiva i pesticida ukoliko se radi o pokrovnom usjevu koji se sije između dva glavna usjeva.
- Pokrovne (catch crop) kulture mogu se koristiti unutar redova glavnog usjeva ili između dva glavna usjeva.
- Popis pokrovnih usjeva nalazi se u prilogu koji je sastavni dio PRR

5. Paket V - Uzgojne prakse usmjerene ka učinkovitijem korištenju vode u poljoprivredi

5.1. PODMJERA: UZGOJ POD MALČEM

5.1.1. Razlozi za podmjeru i ciljevi

Poljoprivredne površine izložene su vremenskim utjecajima od ispiranja hranjiva, razaranja strukture, erozije, isušivanja neophodne vlage, stvaranja pokorice.

Da bi se tlo zaštitilo od vremenskog utjecaja i biljka dodatno opskrbila hranjivima u uzgoju poljoprivrednih kultura vrši se malčiranje tla organskim ostacima odnosno koriste se razni pokrovi koji imaju funkciju zaštite usjeva ili nasada.

5.1.2. Posebni uvjeti za podmjeru

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela.

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- Korisnik podmjere obvezan je održavati poljoprivredne površine pod malčom tijekom vegetacije pri čemu je minimalna debljina malča 30 cm.
- U uzgoju povrća dozvoljen je malč:
- razne vrste biorazgradivih folija,
- kartoni i papiri (bez boja),
- sijeno ili slama, svježe pokošena i povenuta trava,
- U voćarskim nasadima dozvoljen je malč:
- razne vrste biorazgradivih folija,
- slama (dozvoljeno dodavati i razne usitnjene organskih ostatke kao što je npr. svježe
- pokošena trava, sijeno, korovi bez sjemena, lišće)

5.2. PODMJERA: UČINKOVITIJE KORIŠTENJE VODE I HRANJIVA

5.2.1. Razlozi za podmjeru i ciljevi

Nenadzirana uporaba vode može prouzročiti prekomjerna ispiranja hranjiva (ispiranje nitrata u podzemne vode), narušiti strukturu tla, a može imati i ostale negativne utjecaje na okoliš, te da biljkama slično šteti kako višak, tako i manjak vlage.

5.2.2. Posebni uvjeti za podmjeru

Prihvatljiva je svaka ARKOD parcela na kojoj se vrši navodnjavanje sukladno posebnim propisima koji uređuju korištenje vode za navodnjavanje.

Obveznici ove podmjere moraju poštivati slijedeće uvjete:

- voditi redovite zapise o korištenju normi navodnjavanja i datumima navodnjavanja;

- obroke navodnjavanja prilagoditi razvojnoj fazi biljaka, tipu tla, te vremenskim prilikama. Jednokratani obrok vode u pravilu ne smije premašiti 20 mm (samo u slučaju dokazanih povećanih potreba 30 mm). Ukupna mjesečna količina korištene vode ne smije premašiti tridesetogodišnje prosječne iznose oborina navodnjavanog područja za više od 50%;
- koristiti sustav navodnjavanja koji osiguravaju štednju vode: određeni sustavi kišenja te sustavi lokaliziranog navodnjavanja (kapanje i rasprskivači),
- koristiti za navodnjavanje samo čistu vodu s tim da se sadržaj nitrata u vodi uzima u obzir kod izračuna količine gnojiva;
- jedanput u 5 godina izvršiti analizu vode za navodnjavanje
- mjeriti i zapisivati količinu oborina (podaci za prognoziranje potrebe za navodnjavanjem)
- korisnik je dužan ograničiti obroke vode iznad 20 l/m² na lakšim pjeskovitim i težim glinastim

6. Paket VI: Integrirana poljoprivredna proizvodnja

6.1. Integrirana biljna proizvodnja

je sustav uzgoja koji podrazumijeva uravnoteženu primjenu agrotehničkih mjera uz uvažavanje ekonomskih, ekoloških i toksikoloških čimbenika pri čemu se kod jednakog ekonomskog učinka prednost daje ekološki i toksikološki prihvatljivijim mjerama.

6.2. Ciljevi podmjere

Cilj integrirane proizvodnje bilja je proizvodnja pri kojoj se vodi računa o:

- smanjenju onečišćenja tla, vode i zraka, odnosno čuvanju okoliša i prirodnih staništa,
- čuvanju i poticanju plodnosti tla,
- čuvanju i poticanju biološke raznolikosti te poticanju prirodnih mehanizama regulacije,
- optimalnoj uporabi agrokemikalija,
- ekonomskoj održivosti sustava proizvodnje.

6.3. Opis podmjere i razina potpore

Potpore predstavljaju nadoknadu poljoprivrednim proizvođačima za dodatne troškove (u proizvodnji) i gubitak prihoda koji su povezani s proizvodnim tehnikama.

Korisnik potpisuje Ugovor s APPRRR kojim se obvezuju baviti integriranom poljoprivrednom proizvodnjom uz poštivanje svih općih i posebnih propisa tijekom narednih pet godina.

U Republici Hrvatskoj integrirana proizvodnja bilja uvodi se u zakonske okvire od 2010. godine. Propisi koji uređuju područje integrirane proizvodnje bilja su Zakon o poljoprivredi (NN 149/09, 127/10, 50/12 i 120/12). Pravilnik o integriranoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda (NN 137/12) i Tehnološke upute za integriranu proizvodnju povrća, ratarskih kultura voća i grožđa koje se donose za svaku kalendarsku godinu.

U svrhu povećanja integrirane proizvodnje bilja:

- Ministarstvo poljoprivrede vodi Upisnik proizvođača u integriranoj proizvodnji,
- postoji nadzorno tijelo za stručni nadzor integrirane proizvodnje;
- na nacionalnoj razini postoji znak za proizvode iz integrirane proizvodnje;
- dodjeljuju se potpore za integriranu proizvodnju od 2011. godine.

6.3.1. Prihvatljivi korisnici

Korisnici koji zadovoljavaju uvjete su poljoprivredna gospodarstva (OPG, obrti, zadruge, trgovačka društva) registrirani u:

- Upisnik proizvođača u integriranoj proizvodnji kojeg vodi Ministarstvo poljoprivrede u elektroničkom sustavu Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

6.3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi korisnici

Korištena poljoprivredna površina prihvatljiva za potporu obuhvaća ARKOD parcele registrirane u ARKOD sustavu kojim upravlja APPRRR, a koje su pod stručnim nadzorom od strane nadzornog tijela.

Prihvatljive su registrirane ARKOD parcele od minimalno 0,5 ha za oranice i 0,25 ha za proizvodnju povrća i višegodišnje nasade i to:

- povrće,
- višegodišnji nasadi i
- ratarske kulture.

Potpora je u vidu godišnje isplate po ha korištene poljoprivredne površine u integriranoj proizvodnji bilja.

6.3.3. Uvjeti prihvatljivosti:

- najmanje jednom godišnje podvrgnuti svoje gospodarstvo stručnom nadzoru od strane ovlaštenog nadzornog tijela za integriranu poljoprivrednu proizvodnju,
- poštivati odredbe crvene, žute i zelene liste registriranih sredstava za zaštitu bilja,
- ne koristiti genetski modificirane organizme,
- posjedovati potvrdu za integriranu poljoprivrednu proizvodnju za kalendarsku godinu,
- voditi evidenciju o integriranoj proizvodnji od početka proizvodnje do prodaje,
- pridržavati se uputa propisanih Tehnoloških uputa za integriranu proizvodnju poljoprivrednog bilja za tekuću godinu.

Dodatni uvjeti prihvatljivosti

- provoditi obvezni monitoring agroklimatskih uvjeta i predviđanja pojave i intenziteta napada bolesti i štetnika,
- primjenjivati pragove ekonomske, ekološke štetnosti te prag rezistentnosti,
- kartiranje ili mapiranje korova, odnosno razvrstavanje korovnih vrsta prema zastupljenosti na njivi (A lista- prioritetni korovi za suzbijanje po brojnosti i štetnosti i B lista - manje zastupljeni korovi),
- do 5 % površine treba ostaviti neobrađeno kao stanište za korisne organizme,
- prisustvovati predavanjima o integriranoj poljoprivrednoj proizvodnji i predavanjima vezanim uz tu proizvodnju u trajanju od 5 nastavnih sati.

Ekološka poljoprivredna proizvodnja

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 30

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Ekološka poljoprivredna proizvodnja doprinosi smanjenju zagađenja okoliša, štiti biološku raznolikost i specifične vrijednosti ruralnog područja, kao što su tradicionalno bavljene poljoprivrednom proizvodnjom i s time u svezi očuvanje kulturne baštine i tipičnih hrvatskih krajobrazu.

Mjera doprinosi obnovi i očuvanju biološke raznolikosti, uključujući i na područjima obuhvaćenim programom Natura 2000 te uzgoja od visoke prirodne vrijednosti i stanja europskih krajobrazu (P4A), poboljšanju upravljanja vodama (P4B), poboljšanju upravljanja tlom (P4C) te smanjenju emisija dušikova oksida i metana iz poljoprivrede (P5D).

3. Opis mjere i razina potpore

Mjera nadoknađuje ekološkim poljoprivrednim proizvođačima dodatne troškove (u proizvodnji) i gubitak prihoda koji je potreban zbog zahtjevnijeg načina poljoprivredne proizvodnje u svrhu zaštite okoliša i potrošača.

Korisnik u slučaju održavanja potpisuje Ugovor s APPRRR kojim se obvezuje baviti ekološkom poljoprivrednom proizvodnjom uz poštivanje svih općih i posebnih propisa tijekom narednih pet godina. Po isteku petogodišnjeg razdoblja Ugovor se može produžavati na godišnjoj osnovi.

Korisnik za prijelazno razdoblje (konverziju) potpisuje Ugovor na maksimalno tri godine ovisno o vrsti proizvodnje.

3.1 Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici su poljoprivredna gospodarstva upisana u:

- Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji kojeg vodi Ministarstvo poljoprivrede u elektroničkom sustavu Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Korištena poljoprivredna površina prihvatljiva za potporu obuhvaća ARKOD parcele registrirane u ARKOD sustavu kojim upravlja APPRRR, a koje su pod službenom kontrolom ovlaštenog kontrolnog tijela za ekološku proizvodnju u Republici Hrvatskoj, a od minimalno 0,25 ha i to za:

- višegodišnji nasadi,
- povrće,
- oranice,
- livade i pašnjaci.

Potpota je u vidu godišnje isplate po ha korištene poljoprivredne površine u ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji.

3.3. Uvjeti prihvatljivosti

Korisnici moraju ispunjavati slijedeće uvjete:

- najmanje jednom godišnje podvrgnuti svoje gospodarstvo stručnoj kontroli od strane ovlaštenog kontrolnog tijela za ekološku proizvodnju u Republici Hrvatskoj,
- pridržavati se ograničenja kod korištenja gnojiva, poboljšivača tla i nutrijenata,
- pridržavati se ograničenja kod korištenja sredstava za zaštitu bilja,
- pridržavati se ograničenja kod korištenja sredstava za čišćenje,
- pridržavati se ograničenja kod korištenja dodataka hrani i hrani za životinje,
- pridržavati se ograničenja o najvećem broju životinja po jedinici površine,
- pridržavati se najmanje dopuštene površine u zatvorenom i otvorenom prostoru te drugih obilježja smještaja kod različitih vrsta životinja i vrsta uzgoja,
- koristiti ekološki poljoprivredni reprodukciji materijal,
- ne koristiti genetski modificirane organizme,
- posjedovati potvrđnicu (certifikat) za ekološku proizvodnju za svaku kalendarsku godinu
- voditi evidencije o svim poslovnim aktivnostima koje se izvode na njegovom gospodarstvu

Plaćanja u mreži Natura 2000 i Okvirnoj direktivi o vodama

Pravna osnova

Članak 31. Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o potpori ruralnom razvoju Europskoga poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj

Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Obnova i očuvanje biološke raznolikosti, uključujući i na područjima obuhvaćenim programom Natura 2000.

Šume i šumska zemljišta su nacionalno bogatstvo koje pokriva gotovo polovicu teritorija Republike Hrvatske. Višestoljetno održivo gospodarenje šumama i dalje doprinosi stabilnosti i očuvanju šumskih ekosustava. Gospodarske, socijalne i ekološke odlike i koristi hrvatskih šuma ogromno su bogatstvo i potencijal koji je uz veliku biološku raznolikost na relativnom malom prostoru prepoznat i kroz mrežu Natura 2000 za koju je predviđen obuhvat i značajnog dijela šumskih područja.

Primjena Natura 2000 u praksi može prouzročiti određene teškoće u gospodarenju šumama, šumskih zemljištima i lovištima pa čak i probleme, obzirom da mjere zaštite predviđene na područjima Natura 2000 donose i određena ograničenja u gospodarenju šumama, šumskim zemljištima i lovištima. Izravna primjena propisanih mjera može rezultirati izgubljenom dobiti, te dodatnim i povećanim troškovima uzrokovanim obvezujućim radnjama, specifičnostima i ograničenjima u gospodarenju na tim područjima. Ograničen režim gospodarenja šumama, šumskim zemljištima i lovištima potencijalno može stvoriti štete zbog nemogućnosti ostvarivanja primjerene protupožarne preventive uslijed ne izgradnje protupožarnih putova ili druge šumske infrastrukture. Nemogućnost provedbe uzgojnih i radova zaštite šuma, poput ograničavanja gradacije štetnika ili masovne pojave neke biljne bolesti u posebno identificiranom radijusu staništa pojedine zaštićene jedinke flore ili faune, također mogu stvoriti nepredviđene troškove i štete koje je potrebno sanirati i kompenzirati.

Osnovni cilj ove mjere je kompenzacija troškova i izgubljene dobiti zbog ograničenja u gospodarenju šumama, šumskim zemljištima i lovištima na područjima obuhvaćenim mrežom Natura 2000. Pored navedenog ostavljena je mogućnost nadoknade troškova i izgubljene dobiti u gospodarenju šumama, šumskim zemljištima i lovištima na drugim razgraničenim zaštićenim područjima prirode sa okolišnim ograničenjima, primjenjivima na šumu, šumsko zemljište i lovišta, a koja doprinose provedbi članka 10. Direktive 92/43/EEZ i čija ukupna površina ne prelazi 5% površine mreže Natura. Potpore predviđene ovom mjerom pomoći će stanovništvu ruralnih područja u gospodarenju šumama, šumskim zemljištima i lovištima na održiv način i podići kvalitetu života.

Opis mjere i razina potpore

Potpore se dodjeljuje na temelju podnesenog zahtjeva, na godišnjoj osnovi i po hektaru šuma, šumskog zemljišta i lovišta u svrhu kompenzacije gubitaka uzrokovanih ograničenjima u gospodarenju šumama, šumskim zemljištima i lovištima, te posljedično neostvarenom dobiti na područjima obuhvaćenim mrežom Natura 2000 (povezanih sa provedbom Direktive 92/43/EEZ - Očuvanje prirodnih staništa i divljih životinjskih i biljnih vrsta, Direktive 2009/147/EZ - Očuvanje divljih ptica te Direktive 2000/60/EZ - Okvirna direktiva EU o vodama).

Osim prije spomenutih područja unutar mreže Natura 2000, za plaćanja prema ovom članku prikladna su i ostala razgraničena zaštićena područja prirode sa okolišnim ograničenjima primjenjivima na šume, šumska zemljišta i lovišta, a koja doprinose provedbi članak 10. Direktive 92/43/EEZ i čija ukupna površina ne prelazi 5% površine mreže Natura 2000.

Prihvatljivi korisnici

Vlasnici šuma, šumoposjednici i njihove udruge
Pravni subjekti koji gospodare šumama i šumskim zemljištem
Lovoovlaštenici

Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Plaćanja će biti na godišnjoj razini, za period ne dulji od 5 godina, po jedinici površine kao naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat pridržavanja niže navedenih propisanih uvjeta.

Gospodarenja šumama, šumskim zemljištima i lovištima nastalim kao posljedica obveze provedbe mjera očuvanja šumskih staništa, vrsta ili ptica sukladno Direktivi 92/43/EEZ - Očuvanje prirodnih staništa i divljih životinjskih i biljnih vrsta, Direktivi 2009/147/EZ - Očuvanje divljih ptica te Direktivi 2000/60/EZ - Okvirna direktiva EU o vodama.

Te ukoliko se šume, šumska zemljišta i lovišta nalaze u područjima sukladno članku 10. Direktive 92/43/EEZ i čija ukupna površina ne prelazi 5% površine mreže Natura 2000 (razgraničena zaštićena područja prirode sa okolišnim ograničenjima).

Kriteriji rangiranja

Kriteriji rangiranja primjenjivat će se u slučajevima kada sredstva nisu dovoljna za sve prihvatljive prijave. Kriteriji rangiranja bit će propisani provedbenim aktom.

Provjerljivost i kontrola

Način provjere i kontrole svih uvjeta i kriterije prihvatljivosti bit će opisani provedbenim aktom, a provodi ih Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

Očuvanje poljoprivrede na područjima s prirodnim i specifičnim ograničenjima u poljoprivredi

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 32 i 33

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Mjera proizlazi iz četvrtog prioriteta i doprinosi uspostavi, očuvanju i obogaćivanju bioraznolikosti, uključujući Natura 2000 područja i područja visoke prirodne vrijednosti (P4a), poboljšanju gospodarenja vodom i zemljom i dostizanju ciljeva Vodne direktive (P4b) i poboljšanju gospodarenja tlom, gnojivima, pesticidima i upravljanja erozijom (P4c).

Mjera se primjenjuje sa svrhom sprečavanja depopulacije ruralnih krajeva koji su klasificirani kao brdsko planinska područja. Napuštanje poljoprivredne proizvodnje istovremeno vodi ka eroziji, desertifikaciji te povećava rizik od šumskih požara. Nastavak korištenja poljoprivrednog zemljišta je bitan za održavanje bioraznolikosti i očuvanje visoko vrijednih krajolika.

Da bi se nastavila poljoprivredna proizvodnja u tim krajevima, potrebno je isplatiti naknadu za dodatne troškove proizvodnje i smanjenje prihoda koji proizlaze iz nepovoljnih prirodnih uvjeta.

Mjera omogućava nastavak poljoprivredne proizvodnje u planinskim područjima, gdje se uz primjenu potrebnih agrotehničkih zahvata uslijed otežavajućih prirodnih uvjeta ne postižu prosječni prinosi.

Potpore poljoprivrednicima koji kontinuirano koriste poljoprivredno zemljište u područjima s prirodnim ograničenjima u poljoprivredi, su nužne kako bi se nadoknadili dodatni troškovi poljoprivredne proizvodnje, te na taj način spriječilo napuštanje poljoprivrednog zemljišta.

Napuštanje poljoprivrednog zemljišta ima negativne posljedice na krajobraz i okoliš. Ove će potpore doprinijeti održavanju i promicanju održivih sistema poljoprivredne proizvodnje.

Specifični cilj mjere je nadoknada dodatnih troškova proizvodnje i umanjenog prihoda (uslijed smanjenja prinosa) koji proizlaze iz nepovoljnih prirodnih uvjeta.

3. Opis mjere i razina potpore

Mjera se sastoji od 3 podmjere:

1. Očuvanje poljoprivrede na brdsko planinskim područjima
2. Očuvanje poljoprivrede na područjima sa prirodnim ograničenjima u poljoprivredi
3. Očuvanje poljoprivrede na područjima sa specifičnim ograničenjima u poljoprivredi

1.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici su poljoprivredna gospodarstva (OPG – obveznici poreza na dohodak, obrti, zadruge, trgovačka društva), registrirana u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava kojeg vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

1.2. Zajednički kriteriji prihvatljivosti

- podnositelj ne smije imati nikakve neizvršene obveze prema državi
- podnositelj je osposobljen za proizvodnju prema standardima višestruke sukladnosti
- minimalna veličina farme podobne za potporu je 0,5 ha
- Prihvatljive su registrirane ARKOD parcele od minimalno 0,05 ha
- korisnik sklapa ugovor s APPRRR koji ga obavezuje na slijedeće:
 - svake godine podnosi Zahtjev za isplatu
 - obrađuje najmanje isti broj hektara (registriranih ARKOD parcela) tijekom najmanje 5 godina kako je početno navedeno u Ugovoru
 - koristi navedene ARKOD parcele u sukladnosti sa standardima višestruke sukladnosti
- redukcije i izuzeća primjenjiva u pojedinoj godini
 - prijava veće površine od stvarne veličine područja: sukladno s R 65/2011 (1975/2006 je van snage)
- u odnosu na 6.3.2. / obavezni minimalni broj hektara:
 - smanjenje broja hektara za maksimalno 10% je prihvatljivo bez sankcija osim u slučaju više sile, smanjenje broja hektara koje je od 10% do 40% rezultira umanjnjem vrijednosti jedinice potpore, u dvostrukom postotku smanjenja u hektarima
 - osim u slučaju više sile, smanjenje veće od 40% rezultira obustavom plaćanja i raskidanjem ugovora
- u odnosu na 6.3.3. / višestruku sukladnost
 - sukladno s R 65/2011 (1975/2006 je van snage)

1.3. Obveze korisnika

- podnošenje Zahtjeva za potporu
- potpisivanje petogodišnjeg ugovora
- poštivanje uvjeta višestruke sukladnosti

Podmjera 1. Očuvanje poljoprivrede na brdsko planinskim područjima

Vrsta potpore

Potpore je u vidu godišnje isplate po ha korištene poljoprivredne površine u brdsko planinskim područjima.

Brdsko -planinska su područja određena slijedećim pokazateljima:

1. visina – skraćeni vegetacijski period uslijed težih klimatskih utjecaja
2. nagib – otežano izvođenje agrotehničkih zahvata ili korištenje skupe, specijalne opreme bez obzira na visinu
3. kombinacija obaju pokazatelja – svaki od pokazatelja sam za sebe je manje otežavajući, no u kombinaciji dovode do ozbiljnih smetnji u procesu poljoprivredne proizvodnje

Prihvatljive površine

Korištena poljoprivredna površina prihvatljiva za potporu obuhvaća ARKOD parcele registrirane u ARKOD sustavu, koja se u cijelosti ili djelomično nalazi unutar područja koja su definirana kao brdsko planinska:

1. područja iznad 500 m

Podmjera 2. Očuvanje poljoprivrede na područjima sa prirodnim ograničenjima u poljoprivredi

Vrsta potpore i sadržaj mjere

Potpore je u vidu godišnje isplate po ha korištene poljoprivredne površine u područjima s prirodnim ograničenjima gospodarenja u poljoprivredi .

Područja pod utjecajem prirodnih ograničenja u poljoprivredi određena su slijedećim pokazateljima:

1. niske temperature - dužina vegetacijskog perioda
2. nedostatak vlage - Godišnja količine padalina (GP) u odnosu na potencijalnu evapotranspiraciju (PET)
3. propusnost - područja koja su zasićena vodom kroz značajan period godine
4. tekstura i udio kamena - relativno obilje gline, mulja, pijeska, organske tvari (težinski %) i krupne frakcije (volumenski %)
5. plitka zona ukorjenjivanja - dubina od površine tla do ujednačenog sloja stijene ili nepropusnog sloja
6. loše kemijske karakteristike tla - prisutnost soli, pristupačnog natrija ili sadre (toksičnost) u površinskom sloju tla
7. vodozračni režim - broj dana kada je tlo u stanju poljskog vodnog kapaciteta
8. nagib terena - promjena nagiba u odnosu na planimetričku udaljenost (%)

Prihvatljive površine

Korištena poljoprivredna površina prihvatljiva za potporu obuhvaća ARKOD parcele registrirane u ARKOD sustavu, koja se u cijelosti ili djelomično nalazi unutar područja koja su definirana kao područja pod utjecajem prirodnih ograničenja u poljoprivredi sukladno slijedećim uvjetima:

1. niske temperature – dužina vegetacijskog perioda manja od 180 dana
2. nedostatak vlage - vrijednost $P/PET \leq 0,5$
3. suvišak vlage u tlu – broj dana kad je tlo u stanju poljskog vodnog kapaciteta (≥ 230 dana)
4. ograničena propusnost tla – područja koja su zasićena vodom kroz veći period godine (vlažno unutar 80cm od površine duže od 6 mjeseci, ili vlačno unutar 40 cm od površine duže od 11 mjeseci ILI slabo ili vrlo slabo ocjedito tlo ILI uzorak glejnog obojenja unutar 40 cm od površine)
5. nepovoljna tekstura i udio kamena – ($\geq 15\%$ volumena površinskog sloja tla krupna frakcija uključujući površinsko kamenje ILI Površinski sloj pijesak, ilovasti pijesak definiran kao: $(mulj\% + (2 \times glina\%)) \leq 30\%$ ILI Površinski sloj glina ($\geq 60\%$ glina) ILI Organski sloj (organska tvar $\geq 30\%$) od minimalno 40cm ILI Površinski sloj glina, muljna glina, pjeskovita glina i vertične karakteristike u površinskih 100cm)
6. plitka zona ukorjenjivanja - dubina od površine tla do ujednačenog sloja stijene ili nepropusnog sloja ≤ 30 cm
7. loše kemijske karakteristike tla - salinitet: ≥ 4 deci-Siemensa po metru (dS/m) ILI alkaličnost : ≥ 6 izmjenjivog postotka natrija (ESP) ILI $pH \leq 5$
8. nagib terena - $\geq 15\%$

Korištena poljoprivredna površina prihvatljiva za potporu obuhvaća ARKOD parcele registrirane u ARKOD sustavu, koja se u cijelosti ili minimalno 60% površine nalazi unutar TUG područja.

Podmjera 3. Očuvanje poljoprivrede na područja sa specifičnim ograničenjima u poljoprivredi

Vrsta potpore i sadržaj mjere

Potpora je u vidu godišnje isplate po ha korištene poljoprivredne površine u područjima pod utjecajem specifičnih ograničenja u poljoprivredi:

1. obala
2. tuča
3. vjetar
4. toplinski stres

Prihvatljive površine

Korištena poljoprivredna površina prihvatljiva za potporu obuhvaća ARKOD parcele registrirane u ARKOD sustavu, koja se u cijelosti ili djelomično nalazi unutar područja koja su definirana kao područja pod utjecajem specifičnih ograničenja u poljoprivredi:

1. obala
2. tuča
3. vjetar
4. toplinski stres

Korištena poljoprivredna površina prihvatljiva za potporu obuhvaća ARKOD parcele registrirane u ARKOD sustavu, koja se u cijelosti ili minimalno 60% površine nalazi unutar TUG područja.

Dobrobit životinja

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 34

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Stočarsku proizvodnju u Hrvatskoj karakterizira velika raznolikost s obzirom na broj životinja na farmi. Postoji veliki broj obiteljskih farmi s manjim brojem životinja, te manji broj farmi u vlasništvu privatnih poduzetnika s velikim brojem životinja. S gledišta dobrobiti životinja ovako raznolika struktura farmi zahtjeva propisivanje mjera koje mogu primijeniti sve farme u Hrvatskoj. Na malim farmama još je prisutno cjelodnevno držanje životinja na vezu. Usmjerenost na povećanje proizvodnje mlijeka po kravi u Republici Hrvatskoj nažalost nije pratila dostatna educiranost uzgajivača o hranidbenom statusu i pojavi metaboličkih bolesti kao posljedici nepravilne hranidbe. Provođenje niza aktivnosti, trebali bi unaprijediti dobrobit životinja, međutim one istovremeno ne moraju donijeti i ekonomsku korist proizvođačima, te je izgubljenu dobit potrebno nadomjestiti odgovarajućim potporama.

Ove aktivnosti uključuju najmanje jedan od obveznih EU zahtjeva za plaćanja za dobrobit životinja:

- a) opskrba vodom i hranom usklađena s prirodnim potrebama životinja
- b) uvjeti smještaja, kao što su raspoloživi prostor, stelja, prirodno svjetlo
- c) otklanjanje mogućnosti sustavnog ozljeđivanja, izolacije ili stalnog držanja na vezu

d) sprječavanje bolesti do kojih dolazi uglavnom zbog načina uzgoja ili/i uvjeta držanja životinja.

3. Opis mjere i razina potpore

Potpore je u vidu godišnjeg plaćanja kao naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat pridržavanja posebnih uvjeta koji nadilaze minimalno propisane uvjete.

Mjera se sastoji od 23 podmjere združene u 4 paketa

PAKET I - POBOLJŠANJE DOBROBITI GOVEDA

3.1. Kontrola mastitisa

Mastitis mliječnih krava je vrlo raširen problem u Hrvatskoj, te uzrokuje značajne probleme s gledišta dobrobiti životinja. Redovitim ispitivanjem pojedinačnih uzoraka mlijeka po kravi omogućava se tretman i liječenje slučajeva subkliničkog mastitisa, ali i pokretanje određenih preventivnih postupaka.

3.1.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Prevencija, kontrola i liječenje mastitisa

3.2. Ocjena tjelesne kondicije mliječnih krava

Sustav ocjene tjelesne kondicije ima zadatak dovođenja krave u optimalnu kondiciju s obzirom na proizvodnu fazu, pri čemu je presudno razdoblje teljenja i početak laktacije. Postizanjem pravilne kondicije, promjenom hranidbe, izbjegavaju se teškoće i gubici kod teljenja, dok se u početku laktacije sprječavaju pretjerani gubici na težini s obzirom na posebne hranidbene potrebe krava.

Ova mjera nadilazi postojeće stanje na farmama, zahtijevajući od uzgajivača da traži i primjenjuje savjete veterinaru i hranidbenih stručnjaka. Redovitim pregledom i ocjenom tjelesne kondicije se mogu mijenjati ustaljene hranidbene procedure kod onih životinja koje imaju nisku ocjenu kondicije ili izvršiti drugačije grupiranje životinja s ciljem smanjenja unosa hrane u predebelih grla. Ocjenom tjelesne kondicije će se značajno unaprijediti dobrobit krava i junica, osiguravajući hranidbu prema njihovim stvarnim potrebama.

3.2.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- praćenje i analiza ocjene tjelesne kondicije

3.3. Prevencija hromosti

U našim sustavima držanja ne obavlja se redoviti nadzor zdravlja papaka, a problemi se uoče tek kod izrazite pojave hromosti, kada životinja već trpi značajnu bol i patnju. Osim toga, u stajskom načinu držanja goveda neadekvatne podne površine, dugo stajanje i izlaganje stajskom gnoju, također dovode do pojave hromosti. Životinja koja šepa ima otežan pristup hrani i vodi, te se bitno smanjuje konzumacija obroka, s tim pada i proizvodnja.

Ovom aktivnošću se povećava broj pregleda stanja zdravlja papaka, pravilno ocjenjuje hromost, poduzimaju se preventivne aktivnosti s češćim postavljanjem kupki za papke, traži se bolje održavanje i čišćenje podova, češće uklanjanje izmeta i bolje održavanje prostora koji se ne čiste automatski.

3.3.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Prevencija, kontrola i liječenje hromosti

3.4. Kontrola i prevencija proljeva i bolesti pluća

Proljevi i bolesti pluća su vrlo česta pojava na farmama hrvatskih uzgajivača, te uzrokuju zabrinjavajuće bolove i patnje životinja ako im se ne pridaje odgovarajuća pozornost. Pojave ovih oboljenja mogu biti uzrokovane različitim patogenima i parazitima, a većina uzgajivača to ne prepoznaje kao veliki problem i provodi terapije na temelju raznih pretpostavki o uzročnicima bolesti. Ovakvim svojim pristupom uzgajivač ne reagira na vrijeme ili se primjenjuje neodgovarajuća terapija, te dolazi do pojave rezistencije uzročnika bolesti na primijenjene lijekove.

3.4.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Prevencija, kontrola i liječenje proljeva i bolesti pluća.

3.5. Kontrola John-ove bolesti (paratuberkuloze)

John-ova bolest (paratuberkuloza) je teško uočljiva, kronična bolest s dugom inkubacijom, kod koje dolazi do gubitka tjelesne težine, pada proizvodnje mlijeka, a uzrokovana je *Mycobacterium avium subspecies paratuberculosis* (Map). Bolest prvenstveno napada tanka crijeva, uzrokujući profuzne, dugotrajne proljeve što rezultira gubitkom težine, padom kondicije i proizvodnje. Prema podacima Hrvatskog veterinarskog instituta (HVI), bolest je prisutna i u Hrvatskoj, najčešće u intenzivnim uzgojima mliječnih krava.

3.5.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Prevencija, kontrola i liječenje Johnove bolesti

3.6. Kontrola virusnog proljeva goveda (BVD)

BVD je po svojoj pojavnosti važna i značajna bolest u Hrvatskoj, koja uzrokuje patnju goveda, a ima velik utjecaj na zdravlje i dobrobit mladih životinja. Nedavna analiza je pokazala da je veliki broj goveda iz hrvatskih uzgoja serološki reagiralo pozitivno na BVD. Prisutnost aktivne BVD infekcije kod mlade teladi pogoršava utjecaj ostalih bolesti koje se inače javljaju kod mlade teladi, te slabi njihov imunitet, povećati smrtnost iznad očekivanog prosjeka i narušiti dobrobit životinja.

3.6.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Prevencija, kontrola i liječenje virusnog proljeva goveda (BVD).

3.7. Ocjena tjelesne kondicije krava dojlja

Uspostava sustava ocjene kondicije u prvom redu ima zadatak dovođenja krave u optimalnu kondiciju s obzirom na proizvodnu fazu, kroz promjene hranidbe u svrhu ispravljanja ocjenjenih nedostataka. Presudno razdoblje s obzirom na kondiciju ovdje je početak pripusne sezone, teljenje i početak dojenja teladi do faze odbića. Održavanje stada u pravilnoj kondiciji doprinosi smanjenju gubitaka teladi i krava uzrokovanih zbog reproduktivnih problema i pogrešaka u hranidbi.

3.7.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Praćenje tjelesne kondicije i radnje za poboljšanje tjelesne kondicije krava dojlja

3.8. Obezrožavanje

Svrha ove mjere je primjena standarda dobrobiti životinja koji prelaze relevantne zakonske propise. Stočarsku proizvodnju u Hrvatskoj karakterizira velika raznolikost s obzirom na broj životinja na farmi. Postoji veliki broj obiteljskih farmi s manjim brojem životinja, te manji broj farmi u vlasništvu privatnih poduzetnika s velikim brojem životinja.

S gledišta dobrobiti životinja ovako raznolika struktura farmi zahtjeva propisivanje mjera koje mogu primijeniti sve farme u Hrvatskoj.

Na malim farmama još je prisutno cjelodnevno držanje životinja na vezu. Stoga će obavezan uvjet za sudjelovanje u mjerama biti „slobodan“ način držanja.

Temeljne odrednice i očekivani učinak

Obezrožavanje je zootehnički zahvat kojim se nanosi određena bol životinji, budući da se radi o zahvatu kojemu je cilj spriječiti rast roga. Iz toga razloga prema Zakonu o zaštiti životinja (NN 135/06) članak 7 svi operacijski i zootehnički zahvati na životinjama moraju se obavljati uz primjenu anestezije što sa sobom nosi dodatne troškove. Kako bi se izbjegao navedeni postupak kod goveda postoji mogućnost uzgoja genetski bezrožnih životinja korištenjem bikova koji bezrožnost prenose na svoje potomstvo.

Poznato je da životinje koje imaju rogove predstavljaju opasnost za druge životinje u stadu ili ljude, ali i za sebe same, jer može doći do samoozljeđivanja ili ozljeđivanja drugih životinja i ljudi prilikom manipulacije s životinjama ili transporta. Međutim u populaciji goveda postoje komercijalne mliječne, mesne i kombinirane pasmine kod kojih se javlja genetska bezrožnost ali gdje je česta pojava da je ovo svojstvo recesivno. Iz toga razloga potrebno je determinirati bikove koji nose gen za bezrožnost koji se prenosi na potomstvo, osobito za pasmine koje se koriste u proizvodnji mlijeka. To se postiže praćenjem genetske bezrožnosti u populaciji po određenom biku, gdje se prati broj genetski bezrožnih potomaka po određenom biku što se zatim naznačuje kod bika ili potomka po biku. Osim što se radi o recesivnom svojstvu, dodatno još provedbu ovog programa otežava da potomci bikova koji su genetski bezrožni nisu na istoj razini proizvodnosti bikova koji prenose rogove na svoje potomstvo, ai cijena sjemena takvih bikova je zbog njihove dostupnosti viša nego kod bikova koji se koriste u konvencionalnom osjemenjivanju. Iz toga razloga pored sustava praćenja genetske bezrožnosti, potrebno je financijski pomoći farmeru na nadoknadi izgublenu dobit koju bi ostvario korištenjem bika koji prenosi rogove na potomstvo.

Farmeri koji će prihvatiti provedbu ove mjere na svom gospodarstvu kroz period od pet godina moći će ostvariti određena prava za plaćanje po grlu.

Provođenje ove mjere zasigurno će unaprijediti dobrobit životinja, međutim ono istovremeno ne mora donijeti i ekonomsku korist proizvođačima.

Očekuje se determinacija linija krava u stadu koje u sebi nose gen za genetsku bezrožnost. To bi značajno pridonijelo dobrobiti životinja na farmi budući da je obezrožavanje zapravo kirurški zahvat kojim se nanosi značajna bol životinji. Isto tako smanjili bi se troškovi veterinarske usluge i korištenje anestezije u ovom postupku. Isto tako determinirali bi se i bikovi koji u svom genomu nose gene za genetsku bezrožnost koji ovo svojstvo mogli prenijeti na svoje potomstvo. Isto tako ovdje bi se mogli umanjiti i troškovi ispitivanja puten gen markera jer bi se ciljano, nakon što se odredi da bik prenosi genetsku bezrožnost, moglo ispitati u kojoj mjeri bik prenosi ovo svojstvo (da li se radi o homozigotu ili heterozigotu).

3.8.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Determinacija krava i bikova koji nose gen za bezročnost

3.9. Efikasnije korištenje pašnih površina kroz sezonsko napasivanje goveda

Kako na malim farmama tako i na velikim farmama koja drže goveda još uvijek je, osim cjelodnevnog držanja životinja na vezu, prisutno cjelogodišnje držanje životinja u zatvorenom objektu (štali) bez mogućnosti ili sa ograničenom mogućnošću ispusta i boravka životinja na svježem zraku. Međutim zbog povoljnih klimatskih predispozicija postoji mogućnost da goveda za vrijeme trajanja vegetacijske sezone slobodno borave na otvorenom, tako da bi se provedbom ove mjere dodatno poboljšala dobrobit životinja u pogledu držanja životinja u skladu s njezinim fiziološkim i etološkim potrebama, njihova plodnost i zdravlje. Neizravno bi se smanjila opterećenost objekta uzrokovana cjelogodišnjim držanjem goveda u zatvorenom prostoru, smanjio udio cjelogodišnjeg držanja na vezu, smanjio udio tekućeg gnoja i potrebe za skladištenjem i poticalo pašno držanje goveda i ekonomičnije iskorištenje prirodnih ili umjetnih pašnih površina. Ova mjera bi se odnosila na farme koje se bave proizvodnjom mlijeka i/ili mesa i na kojima se uzgaja rasplodna stoka mliječnih, kombiniranih, mesnih i autohtonih pasmina goveda.

3.9.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Napasivanje goveda na prirodnim pašnim površinama
- Napasivanje goveda na umjetnim pašnim površinama

PAKET II - POBOLJŠANJE DOBROBITI SVINJA

3.10. Mjere dobrobiti svinja u tovu

Tov svinja danas predstavlja industrijsku proizvodnju u kojoj se ne posvećuje posebna pažnja pojedinoj jedinki. Iako zakonodavstvo propisuje minimalne kriterije za zaštitu svinja na farmama oni često nisu dovoljni. Provedbom prihvatljivih aktivnosti u sklopu ove podmjere, životinjama bi se omogućili uvjeti što sličniji prirodnima što bi pozitivno utjecalo na dobrobit svinja u tovu.

3.10.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Povećanje površine koja je na raspolaganju životinjama barem za 10% iznad propisane
- Omogućavanje otvorenog protoka zraka
- Omogućavanje barem 9 sati prirodnog svjetla ili barem 11 sati umjetnog svjetla
- Poduzimanje mjera za sprječavanje borbi ili ugriza
- Osiguravanje kvalitetne pitke vode
- Kontrola mikotoksina
- Omogućavanje pristupa stelji
- Osiguravanje kvalitetnije mikroklike

3.11. Mjere dobrobiti kod proizvodnje prasadi

Pravilno i pravovremeno postupanje sa prasadi nakon prasnjenja, smanjuje mortalitet i direktno djeluje na efektivnost svinjogojske proizvodnje. Obzirom da je taj trenutak ključan u svinjogojskoj proizvodnji potrebno je provoditi sve aktivnosti kao i kod uzgoja svinja u tovu. Za razliku od uobičajenog tretmana sa prasadi, posebna pažnja se pridaje tek novorođenoj prasadi, što zahtjeva pojačanu pozornost i dodatne radne sate kao i postupke u specifičnom radnom okruženju, što povećava troškove u proizvodnji.

3.11.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Povećanje površine koja je na raspolaganju životinjama barem za 10% iznad propisane
- Omogućavanje otvorenog protoka zraka
- Omogućavanje barem 9 sati prirodnog svjetla ili barem 11 sati umjetnog svjetla
- Poduzimanje mjera za sprječavanje borbi ili ugriza
- Osiguravanje kvalitetne pitke vode
- Kontrola mikotoksina
- Omogućavanje pristupa stelji
- Osiguravanje kvalitetnije mikroklimе

PAKET III – POBOLJŠANJE DOBROBITI OVACA I KOZA

3.12. Osiguravanje dovoljnih količina pitke vode

U Republici Hrvatskoj se životinje veći dio godine drže vani na ispaši gdje same pronalaze hranu, često i vodu. Tradicija slobodnog držanja ovaca i koza tijekom cijele godine na pašnjaku naročito je razvijena u mediteranskom dijelu, čija su klimatska obilježja blage zime s puno padalina i suha i vruća ljeta s malo oborina. Stoga je važno i na najudaljenijim pašnjacima, posebice onim na našim otocima, osigurati dovoljne količine pitke vode u ljetnim mjesecima, kada su zbog visokih temperatura povećane potrebe za vodom. Vrlo često je u mnogim područjima, jedini način osiguranja dovoljnih količina pitke vode, skupljanje kišnice u zimskom razdoblju ili dovoz vode specijalnim vozilima-cisternama. U oba je ova slučaja potrebna izgradnja cisterni – bunara u kojima bi se voda mogla uskladištiti.

Osiguranje ispravne vode je važno i zbog sprječavanja pojave zaraznih bolesti budući se u neadekvatnim, zastarjelim i loše održanim pojilištima i rezervoarima vode razmnožavaju brojni uzročnici zaraznih i parazitarne bolesti tako da će ovi postupci osigurati dobrobit životinja ne samo kroz poboljšanje životnih uvjeta, već i sprječavanje bolesti koje bi se javile zbog izostanka ovih mjera.

3.12.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Kupovina ili izgradnja cisterni za čuvanje dovoljnih količina sanitarno ispravne vode
- uređenje površine i sustava za skupljanje kišnice
- Izgradnja sustava za napajanje
- kontrola higijenske ispravnosti vode i uređaja za napajanje
- dovoz dodatnih količina vode

3.13. Poboljšanje hranidbe analizom razine uree u mlijeku

Kvalitetna hranidba domaćih životinja je temelj svake stočarske proizvodnje. Dobro izbalansiran obrok nema utjecaja samo na količinu proizvedenog proizvoda već ima i odlučujući utjecaj na otpornost i dugovječnost svakog organizma. Nedostatak proteinskog dijela obroka ima značajan utjecaj na smanjenu proizvodnju, ali kroz metaboličke poremećaje i na zdravlje životinje. U svijetu se već dugi niz godina razina uree u mlijeku koristi kao indikator kvalitete ishrane, posebno izbalansiranosti količine energetskog i proteinskog dijela obroka. Pravovremenom reakcijom i ispravljanjem greške u hranidbi utječemo na poboljšanje općeg stanja životinje, a samim time i povećanje proizvodnje.

3.13.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Kontrola razine uree u mlijeku
- Ispitivanje sastava hrane kod svakog uvođenja novog krmiva u hranidbu

3.14. Poboljšanje općih uvjeta držanja ovaca i koza

Loši uvjeti držanja ovaca i koza mogu imati ozbiljne posljedice za zdravlje, posebice u slučajevima kada životinje zbog nepovoljnih klimatskih uvjeta dulje vrijeme provode u zatvorenom prostoru. Mračna vlažna i prenapučena štala s nepovoljnom klimom može biti izvoršte različitih uzročnika bolesti, izvoršte stresa koji se svakodnevno ponavlja pri manipuliranju stadom ili pojedinačnim životinjama. Poboljšanje uvjeta držanja životinja u vidu omogućavanja dodatnog prostora za kretanje, veće površine za ležanje, odvojenih boksova za pojedine kategorije životinja i sl. dovodi do boljeg zdravlja i smanjene količine stresa, odnosno do poboljšanja vitalnosti životinja, a samim time i povećanja učinkovitosti proizvodnje i iskoristivosti.

3.14.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Povećanje podne površine za držanje životinja, ispusta, jaslji, dužine stajališta
- Osiguranje boksova za jarenje/janjenje
- Osiguravanje kvalitetne pitke vode

3.15. Poboljšanje hranidbe kontrolom kvalitete stočne hrane

Iako su ovce ponajprije pašne životinje, a paša najjeftinija hrana, hranidba predstavlja najveću stavku u troškovima ovčarske proizvodnje te mora biti organizirana tako da omogući maksimalnu proizvodnju, dobru iskoristivost hranjivih tvari i ekonomičnu proizvodnju. Hranidba ovaca uglavnom se temelji na korištenju različitih voluminoznih krmiva (svježih i konzerviranih).

U kozarskoj proizvodnji postoje dva osnovna sustava uzgoja koza: ekstenzivni i intenzivni. Cilj ekstenzivnog uzgoja koza je postizanje određene razine proizvodnje uz što manje troškove, a intenzivnog kozarenja je povećanje proizvodnje uz maksimalno korištenje krmiva. Za zdravlje životinja nije važna samo količina hrane, već i njezin sastav te uravnoteženost pojedinih sastojaka (bjelančevine, ugljikohidrati, minerali, vitamini) pa je jedan od osnovnih principa pravilne hranidbe uskladiti obroke s kondicijom i trenutnim proizvodnim potrebama.

3.15.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Ispitivanje sastava hrane i njena prilagodba

3.16. Kontrola šuge ovaca

Šuga ovaca je bolest uzrokovana grinjom koja dovodi do oštećenja kože, što je uzrok velike uznemirenosti. Grinja živi na površini kože i svojim rilom buši kožu i sisa krv, a svojim prisustvom iritira kožu, izaziva lokalnu upalu i jak svrab. U nedostatku koordinacije između susjednih gospodarstava, a time i stalnog kolanja uzročnika bolesti, djelotvornost liječenja je ugrožena.

3.16.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Kontrola i liječenje šuge kod ovaca

3.17. Postavljanje električnih ograda za zaštitu od grabežljivaca

Problem napada divljih životinja očituje se velikim gubitcima, kako samom uzgajivaču tako i državi, budući je ista u obvezi nadoknaditi štetu prouzročenu od strane zaštićenih, divljih životinja. Na većini otoka ovčarima i kozarima problem predstavljaju divlje svinje dok u unutrašnjosti problem predstavljaju vukovi i čagljevi.

U Hrvatskoj postoji razrađen sustav nadoknade šteta koju uzrokuju divlje životinje. Temeljem Zakona o lovstvu, štetu koju počine lovne vrste dužan je, u što kraćem roku nadoknaditi ovlaštenik prava lova, dok štetu koju počine strogo zaštićene životinjske vrste, temeljem Zakona o zaštiti prirode nadoknađuje Ministarstvo kulture. Isplata odšteta vezana je za upotrebu mjera za prevenciju napada. U područjima u kojima se pojavljuju predatori, domaće životinje moraju biti čuvane, a ukoliko nisu, nadoknada štete se umanjuje za 40%.

Osnovni preduvjet za sprečavanje napada na domaće životinje je pravilno gospodarenje stadom koje se nikada ne smije ostaviti bez nadzora. Uporaba električne ograde, jedan je od najučinkovitijih načina čuvanja stoke od napada divljih životinja, te je učinkovito sredstvo za kontrolu samog stada i zaštitu poljoprivrednih površina.

3.17.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Postavljanje električnih ograda na pašnjačkim površinama

3.18. Kontrolna ispravnost muznih uređaja

Sustavi za mužnju morali bi zadovoljiti ISO standard 5707/1982 koji za ovce preporuča 120-180 pulzacija u minuti, uz iznimku izrazito mliječnih pasmina kod kojih je taj broj veći. Veći broj pulzacije može dovesti do oštećenja vimena i pojave mastitisa. Mužnjom s kvalitetnim muznim uređajima utječe se na smanjenje stresa kod životinja, a povezano s tim dolazi i do veće količine proizvedenog mlijeka, čime dolazi do izražaja genetski potencijal životinje.

Ispravnost muznog uređaja direktno utječe na proizvodnju mlijeka, a pravilnim rukovanjem i redovitim čišćenjem i dezinfekcijom osigurava se njegov duži radni vijek, dok je većom proizvodnjom, ekonomski gledano i uzgajivač na dobitku.

3.18.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Kontrola muznih uređaja

3.19. Prevencija i suzbijanje artritisa encefalitisa koza

Artritis-encefalitis (AEK) je bolest koja se klinički očituje kao upala zglobova (artritis), mozga (encefalitis), mršavost, upala pluća i mastitis. Bolest nije opasna za zdravlje drugih

domaćih životinja i čovjeka. Inficirane koze podložnije su drugim bolestima kao što je npr. subklinička upala mliječne žlijezde, što za posljedicu ima znatno manju proizvodnju mlijeka. Mlijeko inficiranih koza sadržava veći broj somatskih stanica u odnosu na zdrave životinje čime se smanjuje njegova higijenska kakvoća. AEK se ne može liječiti, no može se životinjama davati potporna terapija kako bi se spriječilo razvoj sekundarnih infekcija. Redovita kontrola stada koza pridonijela bi utvrđivanju zdravstvenog stanja stada te povećala proizvodnju mlijeka. Ona koja se proglašavaju slobodna od Artritis-encefalitisa mogu poslužiti kao nukleusi iz kojih će se prodavati rasplodi pomladak.

3.19.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Praćenje, prevencija i suzbijanje AE koza

PAKET IV - POBOLJŠANJE DOBROBITI PERADI

3.20. Poboljšanje općih uvjeta držanja peradi u rasplodnim jatima

Redovitim praćenjem tjelesne kondicije peradi, uz odgovarajuće promjene u hranidbi i reguliranju boravka u otvorenim ispustima, moguće je značajno utjecati na zdravlje životinja, a time i na prihod gospodarstva. Presudno razdoblje s obzirom na kondiciju je razdoblje prije početka nesenja u kojem bi perad trebala biti pravilno hranjena i držana.

3.20.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Povećanje površine za držanje životinja
- Postavljanje dovoljnog broja prečki za sjedenje peradi
- Osiguravanje kvalitetne pitke vode

3.21. Zaštita peradi od grabežljivaca

Peradi u slobodnom načinu uzgoja treba osigurati bolje uvjete zaštite, budući vrlo često dolazi do značajnih šteta uzrokovanih napadom grabežljivaca. Postavljanje zaštitnih mreža, kod uzgoja na otvorenom, omogućuje sigurniji boravak životinja.

3.21.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Postavljanje zaštitnih mreža na otvorima objekta i nad otvorenim površinama

3.22. Poboljšanje tehničkih uvjeta na peradnjacima za slobodno držanje

U neadekvatnim peradarnicima, uslijed brojnih tehnoloških nedostataka, često dolazi do ugibanja životinja, ili do smanjenja broja konzumni ispravnih jaja, što dovodi do velikih gubitaka u poslovanju.

Neki od tih nedostataka jesu nepostojanje zaštite od direktnog sunca, manji broj gnijezda od potrebnog, nepostojanje ispusta iz gnijezda kako se jaja ne bi onečišćavala ili razbijala, nepostojanje pregonskih ispusta koji bi omogućili stalno napasivanje peradi zelenom krmom, nakupljanje i zadržavanje vode na površinama što dovodi do povećanog obolijevanja peradi.

3.22.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Poboljšanje tehničkih uvjeta na peradnjacima

3.23. Kontrola tekuta kod peradi

Pojava grinje *Dermanissus gallinae* (tekut), može postati ozbiljan problem u slobodnom načinu držanja peradi, a uzrokuje stalan nemir, poremećaje spavanja, nelagodu, gubitak na težini, povećano uzimanje hrane i smanjenu proizvodnju jaja. Grinja sišući krv uzrokuje anemiju kod peradi, a u ekstremnim slučajevima i uginuće.

Čišćenje peradnjaka vakuumom i/ili čišćenje parom pod tlakom prije ponovnog popunjavanja spadaju u najuspješnije mjere suzbijanja tekuta. Ovom mjerom se uvode redoviti pregledi objekta, opreme, ispusta i peradi na prisutnost tekuta te njegovo suzbijanje, sve u cilju oslobodenja životinja od boli i uklanjanja stresa kod životinja.

3.23.1. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- Kontrola prisutnosti tekuta i njegovo suzbijanje

4. Prihvatljivi korisnici

Poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava

5. Uvjeti prihvatljivosti

Za sektore govedarstva, svinjogojstva, ovčarstva i kozarstva - prihvatljiva su sva gospodarstva s najmanje 5 UG

Za sektor peradarstva – prihvatljiva su sva gospodarstva s _____

Šumsko-okolišne i klimatske usluge i očuvanje šuma

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 35

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Potporna u sklopu ove mjere dodjeljuje se po hektaru šume u slučaju gubitka dijela prihoda i dodatnih troškova nastalih zbog dobrovoljnog obvezivanja izvođenja radnji koje su iznad obveza i zahtjeva utvrđenih nacionalnim zakonodavstvom. Tijela koja gospodare državnim šumama također mogu imati korist od ove mjere uz uvjet da ne ovise o državnom proračunu. Održivo gospodarenje šumskim ekosustavima preduvjet je njihove stabilnosti, proizvodnosti, optimalnog stanja i osiguranja različitih šumsko-okolišnih i klimatskih usluga. Certifikacija šuma, te očuvanje šumskih genetskih resursa kao jedinstvenih karakteristika šumskih vrsta na teritoriju Republike Hrvatske, važni su elementi koji dodatno doprinose postizanju cilja – održivog gospodarenja šumskim ekosustavima.

Certifikacija šuma nije obveza utvrđena nacionalnim zakonodavnim okvirom, već predstavlja dobrovoljnu shemu koja je garancija gospodarenja šumama i šumskim zemljištima u skladu sa strogim ekološkim, socijalnim i ekonomskim kriterijima. Istodobno, certifikacija služi i kao mehanizam praćenja održivog gospodarenja šumama, te je kao takav podložan reevaluaciji po isteku akreditacije, obično nakon 5 godina. FSC certifikat kao jedan od međunarodno široko

priznatih certifikacijskih okvira prisutan je u Republici Hrvatskoj od 2000. godine. Republika Hrvatska ovim je činom dobila međunarodno priznanje za potrajan način gospodarenja, na 78% šuma. Navedeno ujedno znači da svi proizvodi koji potječu iz ovako certificiranih šuma također nose oznaku FSC što je od izuzetnog značenja za njihov plasman na tržištu i posljedično za drvno-prerađivačku industriju.

Principi FSC standarda promoviraju gospodarenje šumama na ekološki prihvatljiv, socijalno osjetljiv i ekonomski održiv način. Neke odredbe standarda jasno ograničavaju korištenje određenih tvari (primjerice određenih pesticida, herbicida, rodenticida i slično), kojih se nositelj standarda dužan pridržavati.

Svaka dodatna, dobrovoljno izvedena aktivnost vezana uz gospodarenje šumama koja je iznad praga utvrđenog nacionalnim zakonodavstvom, a pridonosi ispunjenju cilja očuvanja šuma i naglašavanja njene adaptacijske, klimatske, okolišne i zaštitne usluge, smatra se prihvatljivom i vrijednom poticanja.

Ova mjera pridonosi prioritetu 4 – Obnavljanje, očuvanje i promicanje ekosustava ovisnih o šumarstvu s naglaskom na fokus područja 4A, 4B, 4C, te prioritetu 5 – Promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru, s naglaskom na fokus područja 5E.

3. Opis mjere i razina potpore

Potpore iz ove mjere uključuju:

- Osnivanje šumskih sjemenskih objekata i izrada programa gospodarenja šumskim sjemenskim objektom
- Provođenje programa gospodarenja šumskim sjemenskim objektima
- Provođenje aktivnosti s ciljem dobivanja i zadržavanja certifikata održivog gospodarenja šumama i šumskim zemljištima koje su iznad propisa nacionalnog zakonodavstva
- Naknada izgubljene dobiti nastale prilikom dobrovoljnog izvođenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje šumama i šumskim zemljištima koje su iznad utvrđenog praga propisanog nacionalnim zakonodavstvom

3.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici u ovoj mjeri su posjednici šuma i šumskih zemljišta, udruženja šumoposjednika, pravni subjekti koji gospodare šumama i šumskim zemljištima te jedinice lokalne i regionalne uprave.

3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Za ulaganja u sklopu ove mjere prihvatljivi su sljedeći troškovi i ulaganja:

- Troškovi osnivanja sjemenskih objekata
- Troškovi izrade programa gospodarenja šumskim sjemenskim objektima
- Troškovi provođenja programa gospodarenja šumskim sjemenskim objektima

- Troškovi provođenja aktivnosti s ciljem dobivanja i zadržavanja certifikata održivog gospodarenja šumama i šumskim zemljištima koje su iznad propisa nacionalnog zakonodavstva
- Troškovi naknade izgubljene dobiti nastale prilikom dobrovoljnog izvođenja aktivnosti vezanih uz šumu i šumsko zemljište, a koje su iznad utvrđenog praga propisanog nacionalnim zakonodavstvom
- Usluge inženjera, konzultanata, revizije i evaluacije

3.3. Uvjeti prihvatljivosti

Ulaganje mora biti u skladu sa šumsko-gospodarskim planovima, sa odredbama Zakona o šumama i odgovarajućim podzakonskim aktima.

3.4. Visina i intenzitet potpore

Visina potpore:

- min vrijednost javne potpore (apsolutni iznos) po investiciji (projektu) iznosi 10.000 €
- max vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 200.000 €
- max vrijednost javne potpore tijekom programskog razdoblja po korisniku i ovoj mjeri iznosi 500.000 €

Avansna plaćanja korisnicima mogu iznositi do 50% prihvatljivih troškova projekta.

Jačanje suradnje u poljoprivredi, prehrambenom lancu i šumarstvu

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak 36

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinos fokus područjima i ciljevi mjere

Dinamične promjene na globalnom tržištu, porast konkurencije i promjene u poslovanju stvaraju nove izazove za obiteljska poljoprivredna gospodarstva te mala i srednja poduzeća, vlasnike šuma i šumoposjednike, koja bi udruživanjem u zadruge, udruge, zadružne klastere, i klastere vezane za poljoprivredno-prehrambeni i šumarski sektor postala profitabilnija i konkurentnija na tržištu.

Struktura poljoprivrednih gospodarstava u Hrvatskoj koju uglavnom čine mala obiteljska poljoprivredna gospodarstava s slabom međusobnom povezanošću i malim brojem zadruga ukazuje na slabu suradnju poljoprivrednih proizvođača. Osim zadruga i sekundarnih zadruga, veliku ulogu ima povezivanje u klastere kao skup ekonomskih aktivnosti, gospodarskih subjekata, institucija, zemljopisno koncentriranih (lokalno ili regionalno), koji su uspostavili međusobne formalne ili neformalne odnose, horizontalne i vertikalne te od poljoprivrede i šumarstva, preko prehrambenog i industrijskog sektora razmjenjuju informacije, znanje i robu radi izrade zajedničkog proizvoda.

Cilj je potaknuti udruživanje malih i srednjih proizvođača i prerađivača koji individualno ne uspijevaju biti konkurenti što će doprinijeti jačanju konkurentnosti poljoprivrede i šumarstva te prateće prerade.

3. Opis mjere i razina potpore

Potpora se dodjeljuje kako bi se olakšalo osnivanje zadruga, udruga, klastera, mreža, za poljoprivredno-prehrambeni i šumarski sektor, te na taj način olakšala njihova uspostava i daljnje poslovanje za potrebe prilagodbe njihovih članova zakonskim propisima i zahtjevima tržišta.

3.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici su zadruge, udruge, novoosnovani klasteri i mreže (clusters and networks) ili postojeći klasteri i mreže koji započinju sa novom aktivnosti i udruženja Europskoga inovacijskog partnerstva (European Innovation Partnership- EIP) te ostala udruženja sukladno nacionalnom zakonodavstvu.

3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

- studije područja suradnje, studije izvedivosti, troškovi izrade poslovnog plana ili plana upravljanja šumom, ili lokalne razvojne strategije, osim one navedene u članku 29. Uredbe (EU) br. [CSF/2012];

- poticanje suradnje na zajedničkom teritoriju da bi projekt bio održiv. U slučaju klastera, poticanje suradnje može se provoditi kroz organiziranje edukacija, umrežavanje postojećih članova i uključivanje novih članova;

- tekući troškovi suradnje;

- izravni troškovi specifičnih projekata povezani s provedbom poslovnog plana, plana zaštite okoliša, plana upravljanja šumom, lokalne razvojne strategije, osim one navedene u članku 29. Uredbe (EU) br. [CSF/2012] ili akcije čiji je cilj inovativnost;

- troškovi promotivnih aktivnosti.

Neprihvatljivi troškovi

- PDV
- troškovi nastali prije prijave na natječaj, osim općih troškova
- nabava/kupovina potrošne robe
- nabava/kupovina sirovine i repromaterijala
- nabava/kupovina/najam vozila i pokretnih strojeva
- troškovi reprezentacije

3.3. Uvjeti prihvatljivosti

Prihvatljivi korisnici mogu biti svi oblici navedenih udruženja čija se suradnja odnosi na:

- osnivanje klastera i mreža
- uspostavu i rad udruženja (skupina) za EIP
- pilot projekte,
- razvoj novih proizvoda, postupaka, procesa i tehnologija u poljoprivredno-prehrambenom i šumarskom sektoru
- suradnju između malih subjekata (operators) u organiziranju zajedničkih radnih procesa, dijeljenje objekata i resursa za razvoj i /ili marketing turističkih usluga koje se odnose na ruralni turizam
- horizontalna i vertikalna suradnju između sudionika distributivnog lanca za uspostavljanje logističkih platformi za promicanje kratkih distributivnih lanaca i lokalnih tržišta

- promotivne aktivnosti u lokalnom kontekstu koji se odnosi na razvoj kratkih distributivnih lanaca i lokalnih tržišta
- zajedničke aktivnosti poduzete u cilju ublažavanja ili prilagodbe klimatskim promjenama
- zajednički pristupi ekološkim projektima i trenutnoj okolišnoj praksi
- horizontalna i vertikalna suradnja između sudionika distributivnog lanca u održivoj proizvodnji biomase za korištenje u prehrambenim proizvodnim procesima, proizvodnji energije i industrijskim procesima
- provedba strategije lokalnog razvoja koja se odnosi na jedan ili više Unijinih prioriteta od strane grupa javno privatnih partnerstava osim onih definiranih u čl.28 (1)(b) Uredbe Eu No CSF/2012
- izrada šumskogospodarskih planova ili ekvivalentnih instrumenata

Ukoliko se suradnja odnosi na pilot projekte ili razvoj novih proizvoda, postupaka, procesa i tehnologija u poljoprivredno-prehrambenom i šumarskom sektoru, potpora može biti dodjeljena individualnom sudioniku (pojednicu).

3.4. Visina i intenzitet potpore

Plaćanja će se vršiti na temelju računa tijekom maksimalno 3 godine.

Najveći iznos potpore je 200.000 EUR sveukupno za trogodišnje razdoblje.

Intenzitet potpore je do 100% od iznosa prihvatljivih troškova.

Upravljanje rizicima

Osiguranje usjeva, životinja i biljaka

1. Pravna osnova

Prijedlog Uredbe Vijeća i Parlamenta COM (2011) 627/3, 627 final/2 ; 17352/1/12 REV 1; članak (članak 37.1(a) i 38.)

Uredba Komisije (EC) xy

2. Doprinis fokus područjima i ciljevi mjere

Štete od abiotskih i biotskih čimbenika u poljoprivredi i šumarskom sektoru svake se godine procjenjuju na iznos od nekoliko stotina milijuna do nekoliko milijardi kuna. Tek mali dio tih šteta, prosječno oko 20 milijuna kuna godišnje, nadoknadi se kroz sustav pomoći kojim država isplaćuje novac nakon prijave štete. Štetama od prirodnih nepogoda valja pridodati i druge rizike u poljoprivredi i šumarskom sektoru, od kojih su najznačajnije razne bolesti što mogu zahvatiti kako biljke, tako i životinje. Jedini djelotvoran način stvarne zaštite od svih tih rizika je osiguranje usjeva, biljaka i životinja jer se samo tako šteta može nadoknaditi u potpunosti.

3. Opis mjere i razina potpore

Cilj ove mjere je potaknuti poljoprivredne proizvođače, vlasnike šuma, šumoposjednike, lovovovlaštenike i njihove udruge da osiguraju svoju proizvodnju, infrastrukturu i divljač od mogućih šteta.

Potpore unutar ove mjere pokrit će u jednom dijelu financijski doprinis plaćen za premiju osiguranja za usjeve, životinje, biljke i infrastrukturu od ekonomskih gubitaka uzrokovanih

nepovoljnim klimatskim promjenama i bolestima životinja i biljaka ili napadom štetočina, okolišnim incidentima. Potpora će biti odobrena samo za ugovore o osiguranju koji pokrivaju gubitke uzrokovane nepovoljnim klimatskim pojavama ili životinjskim ili biljnim bolestima ili štetnicima ili za mjere donesene u skladu s Direktivom 2000/29/EK radi eliminiranja biljnih bolesti ili štetočina koji uništavaju više od 30% prosječne godišnje poljoprivredne proizvodnje u prethodnom trogodišnjem periodu ili na temelju trogodišnjeg prosjeka u petogodišnjem razdoblju, osim najvišeg i najnižeg iznosa.

3.1. Prihvatljivi korisnici

Poljoprivredna gospodarstva, pravne i fizičke osobe, koje su u svojstvu osiguranika za svoju proizvodnju osigurane policom osiguranja od šteta.

3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani prihvatljivi troškovi

Trošak plaćanja police osiguranja.

3.3. Uvjeti prihvatljivosti

Uvjet za ostvarivanje prava na ovu potporu je plaćena premija/polica.

3.4. Visina i intenzitet potpore

65% od vrijednosti godišnje police osiguranja

LEADER

1. Pravna osnova

CSF čl.28-31,

Prijedlog Uredbe Vijeća (EK) čl. 42-46

2. Doprinos focus područjima i ciljevima mjere

LEADER pristup se u politiku ruralnog razvoja RH uvodi prvi puta kroz IPARD program (2013) što govori da je sam proces kreiranja politike preko uključivanja lokalnog stanovništva i interesnih skupina u procese još uvijek je vrlo mlad, a razina kapaciteta ljudskih potencijala na lokalnoj razini je niska. Razvoj LEADER pristupa u Republici Hrvatskoj još uvijek nije na razini zadovoljavajuće učinkovitosti te ga odlikuje:

- nedostatak inicijative u lokalnoj zajednici;
- niska razina kapaciteta i učinkovitosti lokalne uprave;
- nedovoljna razina suradnje na nivou JLS-a i JRS-a;
- niska razina informiranosti ruralnog stanovništva;
- nedostatak usavršavanja i edukacije;
- otežan pristup izvorima financiranja / fondovima (državni mehanizam potpore i pristup tržištu kredita).

Ciljevi razvoja LEADER pristupa u RH u budućem razdoblju, a koji proizlaze iz uočenih snaga i slabosti te prilika i prijetnji će biti sljedeći:

- promicanje ruralnog razvoja putem lokalnih inicijativa i partnerstva,.
- unapređenje i promicanje politike ruralnog razvoja;
- podizanje svijesti o pristupu odozdo prema gore i važnosti definiranja lokalne strategije razvoja;

- povećanje razine edukacije i informiranosti ruralnog stanovništva;
- poboljšanje ruralnih životnih i radnih uvjeta, uključujući dobrobit,
- stvaranje novih, održivih mogućnosti zarade,
- očuvanje i stvaranjem novih radnih mjesta,
- diversifikacija gospodarskih aktivnosti.

Specifičniji ciljevi :

- ohrabrivanje i razvoj aktivnosti ruralnog stanovništva da zajednički djeluje putem projekata suradnje,
- razvijanje integriranih lokalnih razvojnih strategija i pripremanje njihove provedbe,
- promicanje lokalnih inicijativa i partnerstava uključivanjem lokalnih zajednica, poslovnih predstavnika i predstavnika lokalne uprave,
- transfer postignuća, iskustava i stručnog znanja, te dostupnost informacija i zaključaka.

Operativni ciljevi su sljedeći:

- jačanje kapaciteta među ruralnim stanovnicima i partnerstvima,
- razvoj, organizacija i vođenje LAG-ova,
- priprema i provođenja LRS-a
- suradnja između područja i skupina.

Potpore partnerstvima (članak 43), broj partnerstva kao i njihova kvaliteta u RH je nezadovoljavajuća zbog višestrukih razloga; nedostatka inicijative u lokalnoj zajednici, niske razine kapaciteta i učinkovitosti lokalne uprave, nedovoljna razina suradnje između javnog i civilnog sektora, niske razina informiranosti ruralnog stanovništva, nedostatka usavršavanja i edukacije te otežanog pristupa izvorima financiranja / fondovima (državni mehanizam potpore i pristup tržištu kredita). Stoga kroz potporu za jačanje kapaciteta za početak primjene pristupa LEADER izgradnje kapaciteta i pomoći malim pilot-projektima cilj je postići veći nivo znanja i uključenost na lokalnom nivou kroz grupe koje nisu do sada bile uključene u Leader pristup. Kroz potpora za jačanje kapaciteta, obuku i umrežavanje radi pripremanja i provedbe lokalne razvojne strategije podizati će se kvaliteta rada LAG-ova.

LRS Članak 29 CSF

LAG-ovi Članak 30 CSF

3. Opis mjere

LEADER pristup kroz EAFRD će se provoditi kroz tri podmjere:

1. Pripremna pomoć
2. Provedba lokalnih razvojnih strategija
3. Projekti suradnje
4. Tekući troškovi i animiranje stanovništva

3.1. Podmjera 1. Pripremna pomoć

Pripremna pomoć će biti pružena kroz sljedeće operacije:

- Potpora za „Leader start up kit“
- Potpora za jačanje kapaciteta, treninge i umrežavanje u cilju izrade/provedene LRS

3.1.1.Prihvatljivi korisnici

Korisnici ove podmjere su Lokalne akcijske grupe i lokalna partnerstva.

3.1.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani troškovi (izdaci)

1. Izrada LRS

Članak 31 a

U skladu s člankom 90., Komisija ima pravo donositi podzakonske akte koji se odnose na definiciju prihvatljivih troškova.

Prihvatljivi troškovi (izdaci)

- jačanje kapaciteta, edukacija, umrežavanje

Neprihvatljivi troškovi (izdaci)

3.1.3. Uvjeti prihvatljivosti

LAG-ovi moraju obuhvaćati teritorije dovoljno usklađene i s kritičnom masom, odnosno 10.000 – 150.000 stanovnika, uključujući naselja s brojem stanovništva ispod 25.000. Iznimno za potporu pod 3.1.2.1. potencijalni korisnik može biti partnerstvo koje nije provodilo LEADER u programskom razdoblju 2007. – 2013.

3.1.4. Visina potpore i intenzitet

Maksimalna visina potpore po korisniku za period 2014 - 2020 iznosi XY.

Udio EU u javnoj potpori:

- 80%

- 90% (slabije razvijene regije)

Intenzitet potpore iznosi 90%

3.2. Podmjera 2. Provedba lokalnih razvojnih strategija

Provedba lokalnih razvojnih strategija će biti pružena kroz sljedeće operacije:

Potpore provedbi lokalne razvojne strategije

3.2.1. Prihvatljivi korisnici

Korisnici ove podmjere su privatni, civilni ili javni nosioci projekta sa područja LAG-a koji su podnijeli zahtjev LAG-u za sufinanciranje svog projekta, LAG i članovi LAG-a.

3.2.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani troškovi (izdaci)

1. Provedba LRS

Članak 55 - 61

Neprihvatljivi troškovi (izdaci):

- kamate

- kupnja negrađevinskog zemljišta i građevinskog zemljišta u iznosu većem od 10% od ukupno dozvoljenih troškova (izdataka) određenog projekta. Veći postotak može biti dozvoljen iznimno u svrhu očuvanja okoliša.

- PDV

3.2.3. Uvjeti prihvatljivosti

Privatni, civilni ili javni nosioci projekta i članovi LAG-a moraju biti sa područja LAG-a. LAG-ovi moraju obuhvaćati teritorije dovoljno usklađene i s kritičnom masom, odnosno 10.000 – 150.000 stanovnika, uključujući naselja s brojem stanovništva ispod 25.000.

3.2.4. Visina potpore i intenzitet

Maksimalna visina potpore po korisniku za period 2014 - 2020 iznosi XY.

Udio EU u javnoj potpori:

- 80%

- 90% (slabije razvijene regije)

Intenzitet potpore iznosi 90%

3.3. Podmjera 3. Aktivnosti/projekti suradnje

Potpورا lokalnim partnerstvima za njihove aktivnosti odnosno projekte suradnje bit će pružena kroz sljedeće operacije:

- pripremna tehnička pomoć za suradnju
- potpora za međuteritorijalne projekte suradnje
- potpora za transnacionalne projekte suradnje

3.3.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici ove podmjere su Lokalne akcijske grupe.

3.3.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani troškovi

Priprema i provedba projekata suradnje LAG-a.

Potpورا iz članka 31., točke c Uredbe (EU) br. [CSF/2012] dodjeljuje se:

- (a) međuteritorijalnim ili transnacionalnim projektima suradnje;
- (b) pripremljenoj tehničkoj potpori za međuteritorijalne i transnacionalne projekte suradnje, pod uvjetom da lokalne akcijske skupine mogu pokazati da su predvidjele provedbu konkretnog projekta.

Prihvatljivi troškovi (izdaci)

Članak 31 c

Priprema i provedba projekata suradnje

Neprihvatljivi troškovi (izdaci)

3.3.3. Uvjeti prihvatljivosti

LAG-ovi moraju obuhvaćati teritorije dovoljno usklađene i s kritičnom masom, odnosno 10.000 – 150.000 stanovnika, uključujući naselja s brojem stanovništva ispod 25.000 i koji ostvaruju suradnju. Osim ostalih lokalnih akcijskih skupina, partneri lokalne akcijske skupine u EAFRD-u mogu biti:

- (a) lokalna javno-privatna partnerstva na ruralnom teritoriju koja provode lokalnu razvojnu strategiju unutar Unije ili izvan nje;
- (b) lokalna javno-privatna partnerstva na teritoriju koji nije ruralan koja provode lokalnu razvojnu strategiju unutar Unije ili izvan nje.

U slučajevima kada projekte suradnje ne izabiru lokalne akcijske skupine, RH utvrđuje sustav kontinuirane prijave za projekte suradnje. Ministarstvo poljoprivrede donosi nacionalne administrativne postupke koji se odnose na odabir transnacionalnih suradničkih projekata i popis prihvatljivih troškova najkasnije dvije godine od datuma odobrenja njihovih programa ruralnog razvoja. Odobrenje projekata suradnje odvija se najkasnije četiri mjeseca od datuma predaje projekta. RH obavještava Komisiju o odobrenim transnacionalnim projektima suradnje.

3.2.4. Visina potpore i intenzitet

Maksimalna visina potpore po korisniku za period 2014 - 2020 iznosi XY.

Udio EU u javnoj potpori:

- 80%
- 90% (slabije razvijene regije)

Intenzitet potpore iznosi 90%

3.4. Podmjera 4. Tekući troškovi i animacija

Potpورا LAG-ovima bit će pružena kroz sljedeće operacije:

- potpora za tekuće troškove
- potpora za animiranje stanovnika LAG područja

3.4.1. Prihvatljivi korisnici

Prihvatljivi korisnici ove podmjere su Lokalne akcijske grupe.

3.4.2. Prihvatljiva ulaganja i s njima povezani troškovi

Tekući troškovi:

- djelatnici i administrativni troškovi (izdaci) odabranih LAG-ova (troškovi ureda, troškovi djelatnika, osiguranja)
- troškovi treninga za djelatnike i članove (treninzi za krajnje korisnike projekta se ne smiju financirati unutar tekućih troškova)
- troškovi vezano za odnose sa javnošću
- financijski troškovi
- troškovi umrežavanja (sudjelovanje djelatnika i članova LAG-a na sastancima sa drugim LAG-ovima, uključujući sastanke Mreže za ruralni razvoj i Europske mreže za ruralni razvoj, nacionalne i europske mreže LAG-ova)
- troškovi monitoringa i evaluacije LRS (na nivou LAG-a)

Animacija stanovnika LAG područja:

- razmjena znanja između dionika
- informiranje i promidžba LRS (javni skupovi, letci, brošure, web stranice, ...)
- pomoć potencijalnim korisnicima za razvoj projekata i pripremu prijave
- posebni troškovi za osobe koje se bave razvojem

Neprihvatljivi troškovi

3.4.3. Uvjeti prihvatljivosti

Krajnji korisnici ove mjere su LAG-ovi koji moraju obuhvaćati teritorije dovoljno usklađene i s kritičnom masom, odnosno 10.000 – 150.000 stanovnika, uključujući naselja s brojem stanovništva ispod 25.000.

3.4.4. Visina potpore i intenzitet

Visina potpore i intenzitet

Maksimalna visina potpore po korisniku za period 2014 - 2020 iznosi XY.

Udio EU u javnoj potpori:

- 80%
- 90% (slabije razvijene regije)

Intenzitet potpore iznosi 90%

Sukladno članku CSF 31 (d), za troškove ove podmjere (tekući troškovi i animacija) LAG može ostaviti potporu ne veću od 25 % od ukupnih dodjeljenih javnih troškova (izdataka) LRS.

LAG ovi mogu zatražiti isplatu unaprijed (ukoliko je to u RDP-u predviđeno). Isplata unaprijed ne može iznositi više od 50% javne potpore koja se odnosi na troškove ove podmjere (tekući troškovi i animacija)

Način provjere i kontrole svih uvjeta i kriterija prihvatljivosti bit će opisani provedbenim aktom, a provodi ih Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

Demarkacija

Troškovi (izdaci)/aktivnosti koji su sufinancirani od EAFRD-a ne mogu biti sufinancirani iz strukturnih fondova, kohezijskog fonda ili nekih drugih financijskih instrumenata Unije.